

Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет філології та журналістики
Кафедра теорії літератури та зарубіжної літератури

Сучасна література з методикою викладання (Частина 1)

Методичні рекомендації до виконання практичних завдань
і самостійної роботи

підготовки магістра
галузі знань 03 Гуманітарні науки
спеціальності 035 Філологія (Українська мова і література)
освітньо-професійної програми
Українська мова та література. Світова література

Луцьк – 2023

ББК: 74.58
УДК 378.147:821
Л 13

Рецензенти:

Колошук Н. Г., професор кафедри теорії літератури та зарубіжної літератури ВНУ імені Лесі Українки, доктор філологічних наук, професор;
Журба С. С., доцент кафедри української та зарубіжної літератур Криворізького державного педагогічного університету, кандидат філологічних наук, доцент

Затверджено на засіданні кафедри теорії літератури та зарубіжної літератури ВНУ імені Лесі Українки. Протокол № 12 від 24.05.2023 р.

Схвалено науково-методичною комісією факультету філології та журналістики ВНУ імені Лесі Українки. Протокол № 11 від 07 червня 2023 р.

Л 13 Сучасна література з методикою викладання (Частина1): методичні рекомендації до виконання практичних завдань і самостійної роботи. Для студентів освітнього ступеня *магістр* галузі знань 03 *Гуманітарні науки*, спеціальності 035 *Філологія* за освітньою програмою *Українська мова та література. Світова література* денної форми навчання. / Уклад. Л. Б. Лавринович. Луцьк : ВНУ ім. Лесі Українки, 2023. 62 с.

© Лавринович Л. Б., 2023

© ВНУ ім. Лесі Українки, 2023

ЗМІСТ

Вступні зауваги	4
Опис навчальної дисципліни.....	6
Зміст і структура навчальної дисципліни	7
Тематичний зміст лекційного курсу.....	11
Тематика і зміст практичних занять.....	14
Самостійна робота: загальні зауваги та завдання для самостійного опрацювання.....	45
Поточний і підсумковий контроль.....	50
Питання до іспиту.....	51
Критерії оцінювання знань з дисципліни.....	54
Рекомендована література та інтернет-ресурси.....	56

ВСТУПНІ ЗАУВАГИ

Курс «Сучасна література з методикою викладання (Частина 1)» передбачає вивчення основних художніх явищ зарубіжної літератури межі ХХ–ХХІ ст. у країнах Європи, Північної та Південної Америки, Азії, Австралії, Африки. Його предметом є яскраві риси сучасного літературного процесу, ідейно-тематичні особливості та ознаки поезики зарубіжної літератури останніх десятиліть. Дисципліна має практичне спрямування: аналіз творчості визначних сучасних авторів і методика роботи з їхньою творчістю в літературознавчому циклі дисциплін у вищій школі. Основний об'єкт вивчення – творчість яскравих, знакових постатей сучасного літературного процесу за кордоном, аналіз їхніх творів як цілісних і завершених феноменів та в загальному культурно-філософському та національному контекстах, жанрово-стильові риси творів, основні тенденції образотворення в художній літературі межі тисячоліть та індивідуальні авторські техніки, зреалізовані у творах конкретних письменників (Дж. М. Кутзее, К. Ішігуро, К. Маккарті, М. Зузак, Дж. Бойн, Ж.-М. Г. Ле Клезіо, А. Барікко, Ж. Сарамаго, Ю. Гордер, Т. Транстремер, О. Памук, Цзян Жун, М. Павич, О. Токарчук, В. Шабловський та ін.); а також форми і методи аудиторної та позааудиторної роботи із їхньою творчістю в літературознавчому циклі дисциплін у ЗВО.

Мета вивчення дисципліни – розкрити загальні тенденції розвитку зарубіжної літератури на сучасному етапі; показати характерні особливості літератур окремих країн, подати панорамне уявлення про сучасний літературний процес за кордоном та методику роботи з ними ЗВО. Головне завдання – навчити здобувачів освіти здійснювати самостійний аналіз художнього тексту – від вибору твору для аналізу через обґрунтування відповідної методології до її застосування і підбиття підсумків дослідження у вигляді проєкту.

Вивчення дисципліни спрямоване на виконання таких завдань: формування уявлення про найсуттєвіші моменти літературного розвитку на сучасному етапі; аналіз творчості тих письменників, у художньому доробку яких загальні тенденції літературного розвитку сучасності отримали найбільш яскраве, ідейно-естетичне та типологічне відображення; покращення навичок аналізу літературного твору, творчості письменника та мистецького процесу загалом; характеристика сучасного стану художньої літератури; апробація різних видів аналізу художнього твору з метою його глибинного осягнення; формування вмінь розробляти методологічні та методичні алгоритми вивчення зразків творів художньої літератури для літературних освітніх компонентів у ЗВО; осмислення естетичної природи та світоглядного потенціалу сучасної художньої літератури; формування здатності самостійно обирати методику

викладання літературного явища (літературної епохи, національної літератури на певному етапі, творчості письменника, окремого твору).

Курс має практичне спрямування: вступні лекційні заняття вводять у його проблематику, практичні заняття покликані сформувати компетентності самостійного аналізу літературного явища та навичок вибору оптимального підходу до його вивчення.

Окремі практичні заняття є варіативними (викладач перед початком вивчення теми пропонує вибір, окреслюючи здобувачам освіти основну тематику). Завдання *планів* практичних занять, позначені квадратними дужками [], – короткі огляди у формі лекційного викладу, які здійснює викладач. Питання у плані занять із позначкою «Додатково» призначені для індивідуальної факультативної роботи студентів.

Завдання мають на меті актуалізувати прикладні навички студентів використовувати здобуті знання у майбутній практичній діяльності викладача.

Програма навчальної дисципліни включає такі змістові модулі:

1. Англо-американський текст у сучасній літературі.
2. Німецько-, французько-, іспано-, італомовний та ін. художні дискурси.
3. Сучасні слов'янські літератури.

Модульний контроль – створення індивідуального науково-дослідного проєкту та тестовий контроль за змістом модулів.

Індивідуальний науково-дослідницький проєкт має на меті поглибити та вдосконалити здобуті компетентності з дисципліни. Він передбачає обов'язкову презентацію результатів на підсумковому занятті в аудиторії (за умов очного навчання) або із залученням платформи відеозв'язку (за умов дистанційного навчання). Здобувач освіти повинен підготувати науково-дослідний проєкт та презентацію до нього на одну із тем, яку обирає самостійно та формулює разом з викладачем (вибір теми слухач здійснює впродовж 10 днів від першого аудиторного заняття). Тема проєкту має відповідати змісту курсу, враховувати індивідуальні вподобання та креативні здібності здобувача. Здобувач має можливість розвивати вміння проводити інтертекстуальні та інтермедіальні дослідження, порівнювати та зіставляти між собою тексти сучасної зарубіжної літератури, а також сучасні зарубіжні та українські твори. Зосереджуємо увагу також на вмінні працювати з довідниковою літературою, пошуковими системами, систематизувати інформацію та презентувати її відповідно до завдань освітнього компонента. Максимальна кількість балів за індивідуальне науково-дослідне завдання – 30, з яких 25 балів здобувач отримує за власне зміст науково-дослідного проєкту, (15 б. – науковий складник, 10 б. – дослідницький складник) і 5 балів – за виступ, відповіді на запитання та презентацію. Основні

критерії оцінювання індивідуального науково-дослідного проекту: обізнаність здобувача з вибраної теми; оригінальність теми; чинник актуальності і новизни теми; ефективність презентації проекту перед аудиторією; логічність розвитку теми; аргументація основних положень; вміння відповідати на запитання; наочність; контакт з аудиторією; цікаві приклади тощо.

30 балів відводиться на тестовий контроль за змістовими модулями курсу.

Підсумковий контроль – іспит, який проходить у формі відповіді на питання екзаменаційного білета.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Денна	галузь знань 03 Гуманітарні науки, спеціальність 035 Філологія (Українська мова та література), освітня програма Українська мова та література. Світова література, ОР магістр	Нормативна
Кількість годин / кредитів 150 / 5		Рік навчання – 1
		Семестр – 1
		Лекції – 14 год.
		Практичні (семінарські) – 40 год.
		Лабораторні – 0 год. Індивідуальні – 0 год.
ІНДЗ: є		Самостійна робота – 88 год.
	Консультації – 8 год.	
		Форма контролю: екзамен
Мова навчання		українська

ЗМІСТ І СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лекції	Практичні	Консультації	Самост. роб.	Бали
Змістовий модуль 1. Англо-американський текст у сучасній літературі						
Тема 1. Сучасний літературний процес у світовій культурі: загальні тенденції, основні теоретичні настанови. <i>Методологія та методика роботи з текстами</i>	8	2		2	6	
Тема 2. Сучасна американська література: загальний огляд. «Short story» в американській постмодерністській літературі. Творчість Дж. Барта, Д. Бартелмі, Т. Пінчона. Творчість Дугласа Коупленда. «Покоління Х». <i>Особливості методичної роботи з постмодерністським творам у ЗВО.</i>	5	1	2	2		2
Тема 3. Сучасна англійська література. Транскультурні коди сучасної літературної практики. Творча манера К. Ішігуро. Романи «Залишок дня», «Не відпускай мене». <i>Методика роботи з текстами.</i>	3	1	2			2
Тема 4. Влада, насилля і покора як об'єкти перцепції в романі Дж. М. Кутзее «Безчестя». <i>Суспільно-політична складова як об'єкт аналізу в літературному творі. Методи аудиторної роботи</i>	4		2		2	2
Тема 5. Сучасна англійська драматургія: від абсурдизму до... Г. Пінтер. Мартін МакДона, інші <i>Особливості роботи з сучасними драматичними творами</i>	6		2		4	2
Тема 6. Постапокаліпсис в сучасній художній літературі. К. Маккарті, «Дорога» <i>Вивчення новітньої жанрової літератури</i>	2		2			2
Тема 7. Лірика Шеймаса Гіні (1939–2013)	4				4	

Тема 8. Дитина на війні: сучасна англомовна проза про Другу світову <i>Ідейно-змістовий аналіз літературного процесу: основні закономірності</i>	6		2		4	2
Тема 9. Молода американська поезія: основні ідейно-художні маркери <i>Особливості аналізу сучасної лірики</i>	6		2		4	2
Разом за модулем 1	44	4	14	4	24	14
Змістовий модуль 2. Німецько-, французько-, іспано-, італомовний та ін. художні дискурси						
Тема 10. Сучасна французька література. Сучасна робінзонада (версія М. Турньє). Реміфологізація у творчості Мішеля Турньє, «Вільшаний король». Романтичні традиції у творчості Жана-Марі Гюстава Ле Клезіо. Роман «Золотошукач». <i>Літературні напрями і покоління в аспекті методики викладання літератури.</i>	6	2	2		2	2
Тема 11. Сучасна французька п'єса (огляд перекладів)	2		2			2
Тема 12. Сучасна німецька проза. Творчість Герти Мюллер. Роман «Гойдалка дихання»	8				8	
Тема 13. Новітня німецькомовна новела (зб. «Австрійська читанка», «Контакт із Заходом: сім німецьких історій», «Вертиголов та інші політичні тварини: антологія німецької літератури 90-х років ХХ сторіччя»)	2	2				
Тема 14. Сучасна німецькомовна поезія. «Антологія сучасної австрійської поезії» (2016). Лірика Райнера Кунце <i>Робота з оригіналом і перекладом</i>	4		2		2	2
Тема 15. Сучасна італійська проза. Творчість Алессандро Барікко. «Море-океан», «Новеченто»	2		2			2

Тема 16. Література Піренейського півострова. Жозе Сарамаго, «Рік смерті Рикардо Рейса», «Смерть бере відпустку». <i>Проблема стилю і методика роботи з ним.</i>	4	2		2		
Тема 17. Скандинавська література. Творчість Ю. Гордера, «Світ Софії», «Vita Brevis», «Замок в Піренеях»	10		2		8	2
Тема 18. Сучасна шведська література. Лірика лауреата Нобелівської премії Тумаса Єсти Транстремера (Швеція)	2				2	
Тема 19. Сучасна література Балтійських країн. Огляд. Поезія Маріса Сайлеса, Гінтараса Граяускаса, Улдіса Берзінша та ін.	8				8	
Тема 20. Латиноамериканська література пост-буму. Сучасна латиноамериканська література. Мануель Пуїг (традиції поп-арту в літературному творі), Ісабель Альєнде (специфіка магічного реалізму), Хорхе Вольпі («покоління креку») та ін.	8	2	2		4	2
Тема 21. Орієнтальні версії сучасного літпроцесу. Інтермедіальні контексти сучасної прози. О. Памук, «Мене називають Червоний». <i>Інтертекстуальні та інтермедіальні аспекти літературного твору та робота з ними.</i>	2		2			2
Тема 22. Сучасний китайський бестселер. Екологічна проза. Людина і природа в романі Цзян Жуна «Вовк-тотем»	4		2		2	2
Разом за модулем 2	62	8	16	2	34	16
Змістовий модуль 3. Сучасні слов'янські літератури						
Тема 23. Сучасні слов'янські літератури. Сербія. Творчість М. Павича. Роман «Хозарський словник». Драма «Скляний слимак». «Дамаскин». <i>Гіпертекст та комбінаторна література: методика аналізу</i>	2		2			2

Тема 24. Молодші сучасники М. Павича. Метафоризація письма у творчості Горана Петровича («Острів та інші видіння»)	2				2	
Тема 25. Сучасна польська література. Гротеск і сатира у сучасній польській прозі. Т. Конвіцький, «Мала апокаліпса», Єжи Пільх («Монолог із лисячої нори»)	6		2/0		4	
Тема 26. Тема малої вітчизни та міфопоетика часопростору в польській прозі. Павел Хюлле («Вайзер Давідек»), Ольга Токарчук («Правік та інші часи»).	6		2		4	2
Тема 27. Новітня польська драма	4		0/2	2		2
Тема 28. Польський репортаж. Волинський репортаж Вітольда Шабловського <i>Методика роботи з нонфікшн.</i>	12				10	2
Тема 29. Польська лірика. Від класики постмодернізму до найновіших текстів. Герменевтичний метод	12	2			10	2
Разом за модулем 3	44	2	10	2	32	10
Модульна контрольна робота						30
ІНДЗ						30
Всього годин / Балів	150	14	40	8	88	100

ТЕМАТИЧНИЙ ЗМІСТ ЛЕКЦІЙНОГО КУРСУ

Змістовий модуль 1

Тема 1. Сучасний літературний процес у світовій культурі: загальні тенденції, основні теоретичні настанови. Методологія роботи з текстами

Обсяг понять «сучасний літературний процес», «сучасна література». Міленіум і зміна літературної парадигми. Базові характеристики сучасного літературного процесу в зарубіжній літературі. Інформаційна ера і художня книжка. У. Еко, «Не сподівайтесь позбуватись книжок» (2009). Постмодернізм і після нього. «Постпостмодернізм», «метамодернізм», «плюралістичний реалізм», «псевдомодернізм», «цифромодернізм», «ремодернізм», «нова щирість», «новий сентименталізм», ін. – терміни на позначення сучасних літературних практик. Проблема гри і сучасна література. Фікшн і нефікшн. «Візуальний поворот» і сучасний літературний процес. Віртуалізація і художня література. Структуралізм і семіотика, постструктуралізм і деконструкція, феноменологія, герменевтика, рецептивна естетика, психоаналітична, феміністська, постколоніальна критика, наратологія, екокритика, ін. Методологія та методика роботи з текстами у ЗВО. Теоретичні аспекти навчання сучасної зарубіжної літератури в ЗВО.

Тема 2. Сучасна американська література: загальний огляд. «Short story» в американській постмодерністській літературі. Метамодернізм у літературі США та Канади

Джерела літературного постмодернізму в США. Література «чорного гумору». Постмодерністські стратегії Дж. Барта. Етапи творчого шляху Т. Пінчона: від «Ентропії» до пізніх романів. «Новий консерватизм» у літературі 1970–1980-х рр. Дж. Гарднер. Трансформації постмодернізму в американській літературі кінця 1980-х – 1990-х рр. XX ст. Метамодернізм: між сучасним ентузіазмом і постмодерністською іронією, надією і меланхолією, наївністю і знанням, емпатією і апатією, єдністю і множинністю, тотальністю і фрагментацією, чистотою і двозначністю. Гіперсаморефлексивність, конструктивний пастиш, нова щирість, надпроекція тощо. «Нескінченний жарт» Девіда Фостера Уоллеса, «Несамовитий витвір приголомшливого генія» Дейва Еггерса, ін. Методична робота з постмодерністськими та метамодерністськими творами у ЗВО.

Тема 3. Сучасна англійська література: від постмодерну до метамодерну

Постмодерністські «ігри з історією» в англійській літературі. Інтелектуальні ігри з читачем у творчості Дж. Фавлза. Дж. Барнс: постмодерністське переосмислення історії та національної теми у творчості письменника. Альтернативні історії П. Акройда. Психоаналітичний постпостмодерністський роман Д. Томаса. Мала постмодерністська проза. Новела Р. Тремейн «Перехід вісника Монжуа». Транскультурні коди сучасної літературної практики. Творча манера К. Ішігуро. Романи «Залишок дня», «Не відпускай мене», «Похований велетень». Методика роботи з текстами на практичних заняттях.

Змістовий модуль 2

Тема 10. Сучасна французька література: основні тенденції розвитку прози

Предтечі французького літературного постмодернізму. Ігри із текстовою реальністю в комбінаторній літературі Ж. Перека. Реінтерпретація міфів у романах М. Турньє. Творчість французьких мінімалістів 1980–1990-х рр. Гіперреалізм та депримізм М. Уельбека та Ф. Бегбедера. Романтичні традиції у творчості Жана-Марі Гюстава Ле Клезію. Роман «Золотошукач». Літературні напрями і покоління в аспекті методики викладання літератури.

Теми 13–14. Сучасна німецька та австрійська проза

Рання прозова творчість П. Гандке та початки німецького постмодернізму. Жанрово-тематичний контекст роману П. Зюскінда «Запахи». Драматична творчість П. Зюскінда. «Гіпотетичні» романи К. Рансмайра. Руйнування міфів як творча стратегія Е. Слінек. Новітня німецькомовна новела (зб. «Австрійська читанка», «Контакт із Заходом: сім німецьких історій», «Вертиголов та інші політичні тварини: антологія німецької літератури 90-х років ХХ сторіччя»). Сучасна німецькомовна поезія. «Антологія сучасної австрійської поезії» (2016). Лірика Райнера Кунце. Робота з оригіналом і перекладом на практичних заняттях з літератури.

Тема 16. Сучасна латиноамериканська література

Латиноамериканська література пост-буму. Тенденція до іронії, самоіронії та гумору (Альфредо Брайс Еченіке, Перу), використання популярних жанрів (Мануель Пуїґ). Роберто Боланьо (Чилі). Світові бестселери Ізабель Альєнде. Авангардистські, експериментальні твори Рікардо Пільї (Аргентина), Мігеля Гутьєреса (Перу), Хорхе Франко (Колумбія), Фернандо Вальєхо (Колумбія, Мексика) та ін. Маріо Варгас Льюса (Перу) – лауреат Нобелівської премії з літератури 2010 р.

Творчість М. Пуїґа: мозаїчна картина латиноамериканської сучасності як стилізований колаж зі стереотипів популярної словесності (пісень у жанрі танго, мелодраматичних кінороманів, літературної та кінематографічної фантастики, побутових радіоп'єс, модних жіночих журналів, зразків реклами і т. ін.), наближення оповідної техніки до принципів поп-арту. Роман «Зрада Рити Гейворт». Потік свідомості кількох персонажів, плетиво діалогів та внутрішніх монологів. Новаторство роману «Поцілунок павучихи». Літературний радикалізм Пуїґа: перетворення своєї екзистенційної та біографічної проблеми (як бути собою, якщо не стати іншим?) в оповідну тему із самотньою технікою нарації. Руйнування лінійності оповіді, «мовний збій» (мова водночас «загальна» і «нічия»), затерта стилістика масоволітературних жанрів: рожевих романів, фотороманів, сентиментальних пісень танго та ін. Образи Моліни та Валентина, розвиток їхніх стосунків. Метафора туги за Іншим як ключова у творі. Поетика експериментального роману як об'єкт аналізу на практичному занятті у ЗВО.

Змістовий модуль 3

Тема 25. Сучасна польська література: огляд

Розвиток польського постмодернізму 1960–1990-х рр. Гротеск і сатира у сучасній польській прозі. Осмислення «польських комплексів» у «Малому апокаліпсисі» Т. Конвіцького. Постмодерністський образ маргінальної особистості в повісті Є. Пільха «Монолог із нори». Польська література «малих вітчизн» (роман П. Хюлле «Вайзер Давідек»). Художня інтерпретація часу в романі О. Токарчук «Правік та інші часи». Проблема національної пам'яті у сучасній польській драматургії. Т. Слободзянек, Я. Гловацький, А. Стасюк, М. Котерський, М. Вальчак, І. Віллькіст, ін. Лірика сучасної Польщі: від класики постмодернізму до найновіших текстів. Герменевтичний метод у процесі аналізу поетичного тексту.

ТЕМАТИКА І ЗМІСТ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Практичне заняття 1. «Short story» в сучасній літературі США

План

1. Традиції «short story» в американській літературі: джерела, основні особливості. Література «чорного гумору» в США.
2. Авангардистські експерименти у прозі Дж. Барта. Огляд творчості письменника. [«Оповіді в оповідях в оповідях» як своєрідний творчий маніфест].
3. Зб. Дж. Барта «Заблукані в кімнаті сміху»: загальні принципи архітекτονіки книги; інтерпретація новел «Нічна мандрівка морем», «Заблукані в кімнаті сміху», «Дві медитації», «Глосолалія», «Історія життя».
4. [«Чорний гумор» у новелістиці Дональда Бартелмі. Новели «Золотий дощ», «Дурень», «Школа», «Скляна гора», «У бігах», ін. Особливості тематики й поетики].
5. «Ентропія» Т. Пінчона: абсурдність; сумніви в життєздатній потенції основних постулатів постіндустріальної цивілізації; іронія як головний прийом; пародійність; іронічна (?) імплікація наукових підходів; поєднання високого мистецтва з поп-культурою, кітчем; трагіфарс як основна тональність.
6. Особливості методичної роботи з постмодерністським твором у ЗВО.

Завдання

- Створити мінісловник основних термінів філософії та літератури постмодернізму. Проілюструвати їх використання на прикладі конкретних творів американських «чорногумористів».
- Створити ментальну карту за новелою «Ентропія».

Література

1. Американські літературні студії в Україні: [зб. наук. ст.]. Київ: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2012. Вип. 7. Американське short story: теорія жанру і практика сучасності (рубіж ХХ–ХХІ ст.). Матеріали міжнародного симпозіуму. Київ, 15 вересня 2011р. / відп. редактор Т. Н. Денисова. 315 с.
2. Бабелюк О. А. Американська постмодерністська проза малої форми: дифузія жанру чи жанрові різновиди? *Науковий вісник Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Серія:*

- Філологічні науки (мовознавство)*: Збірник наукових праць. № 1. Дрогобич, 2014. С.13–19.
3. Висоцька Н. О. Єдність множинного: американська література кінця ХХ – початку ХХІ століть у контексті культурного плюралізму : монографія. Київ: Видавничий центр КНЛУ, 2010. 456 с. URL: <http://er.nau.edu.ua:8080/handle/NAU/29953>
 4. Гречуха Л.О. Феномен чорного гумору в контексті розвитку американської літератури (реферативно-аналітичний огляд). *Гуманітарний вісник*. Черкаси : ЧДТУ, 2002. № 6. С. 28–30.
 5. Денисова Т. Історія американської літератури ХХ століття; вид. 2-ге, доп. Київ : Вид. дім «КМ Академія», 2012. 487 с. (відповідні розділи)
 6. Зарубіжні письменники : енциклопедичний довідник: У 2 т. / ред. Н. Михальська, Б. Щавурський. Тернопіль : Навчальна книга–Богдан, 2005. Т. 1 : А–К, 2005. 824 с.; Т. 2: Л–Я, 2006. 864 с.
 7. Коваль М. Р. Роль і місце ігрового чинника в романній творчості Джона Барта як явище літератури постмодернізму : дис. ... канд. філол. наук : спец. 10.01.04 – література зарубіжних країн. Львів : ЛНУ, 2000. 195 с.
 8. Коваль М. Р. Джон Барт як інтерпретатор постмодернізму. *Слово і час*. 2000. № 6. С. 13–17.
 9. Леськів А. З. Стилїстичні особливості творчого методу Дж. Барта і Дональда Бартельма. *Науковий вісник Чернівецького університету. Германська філологія*. Збірник наукових праць. Чернівці : Рута, 2000. Вип. 85. С. 71–78.
 10. Лісун О. В. Художні пошуки Томаса Пінчона в контексті американського постмодернізму : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.01.04 – література зарубіжних країн ; Тавр. нац. ун-т ім. В. І. Вернадського. Сімферополь, 2009. 20 с.
 11. Машенко О. А. Концепція та образ читача в творчості Дж. Барта та Д. Бартельма останньої чверті ХХ століття : автореф. дис. ... канд. філол. наук: 10.01.04 – література зарубіжних країн. Дніпропетровськ, 2005. 20 с.
 12. Оленева В. І. «Short story» і постмодернізм (Дж. Барт, Д. Бартельм, Дж. П. Донліві, Т. Пінчон). *Вікно в світ*. 1999. № 5. С. 75–98.
 13. Росстальна О. А. Визначення жанрової дефініції «short story» в літературознавстві ХІХ–ХХ ст. *Наукові записки [Ніжинського державного університету ім. Миколи Гоголя]*. Серія : Філологічні науки. 2010. Кн. 2. С. 31–34. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzfn_2010_2_9.

14. Старшова О. О. Оповідання початку і кінця за Джоном Бартом. *Наукові записки НаУКМА*. Київ: Видавничий дім «КМ Академія», 2001. Т. 19. Част. 1. С. 8–11.

АБО:

Тема 1. «Біблія дауншифтерів»: роман Дугласа Коупленда «Покоління X»

1. Новітні тенденції в літературному процесі американського континенту. Огляд творчості сучасного англоканадського прозаїка Д. Коупленда. Основні романи.
2. Теорія поколінь. Поняття про покоління X. Феномен «дауншифтингу» (англ. down shift – «рух униз») – свідомої відмови від посади / високого заробітку на користь сім'ї, хобі, мандрів тощо.
3. Ідейно-тематичні аспекти роману «Покоління X». Проблематика та особливості її реалізації. Зв'язок роману з літературою США періоду контркультури (Дж. Селінджер, Дж. Керуак, Дос Пасос). Традиції нонконформістської американської літератури / літератури бітництва в романі: трансформація відповідних образів і тем.
4. Персонажі твору, які мовлять про себе (нарративні особливості роману). Соціальне аутсайдерство, ескапізм, маргінальність, відчуття дисгармонії з навколишнім світом, постійне очікування катастрофи, прагнення нейтралізувати експансію нових технологій, заповнити породжуваний ними духовний та емоційний дефіцит. Стиль оповіді. Образ-мотив дороги. Інші образи-символи у творі.
5. Сюжетно-композиційні особливості роману. Відносна цілісність сюжету, іронія, гра зі знаками, тексти-коментарі на берегах, схожі на елементи електронних гіпертекстів (мінісловник «ключових понять» масової культури кінця 90-х рр.). Візуальні аспекти рецепції роману. Синтез масового та елітарного.
6. Коупленд і український контекст (романи Ю. Андруховича, С. Жадана, Л. Дереша та ін.).

Завдання

- Підготувати повідомлення про особливості поетики роману.

Література

1. Коупленд, Дуглас. Покоління X. Друге видання; пер. Генік Беляков. Київ : Комубук, 2019. 272 с. (перше укр. видання – 2016 року).
2. Полішко Н. Є. Роман Дугласа Коупленда «Покоління X» як відображення нових художніх тенденцій в американській літературі кінця ХХ століття : автореф. дис. ... канд. філол. наук : спец. 10.01.04 «Література зарубіжних країн». Дніпропетровськ, 2004. 18 с.
3. Мальцева О.В. Generation Y: Іронічне ставлення до життя як спосіб самоідентифікації нового покоління. *Наука. Релігія. Суспільство*. 2009. № 3.

- C. 116–127. URL: dspace.nbuiv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/32957/17-Maltseva.pdf?sequence=1
4. Заїковська О. Проблематика Апокаліпсису у творчості канадського письменника Дугласа Коупленда. *Літературознавчі обрії. Праці молодих учених*. 2010. Вип. 16. С. 56–62. URL: <http://dspace.nbuiv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/30948/11-Zaikovska.pdf?sequence=1>
 5. Слаква Ю. Теорія поколінь (x, y, z). URL: <https://learning.ua/blog/201711/teoriia-pokolin-x-y-z/>

Практичне заняття 2. Проблема насильства і покори в романі Джона Максвелла Кутзее «Безчестя» (1999)

План

1. Огляд творчості письменника.
2. Модифікації університетського роману в «Безчесті»: топос, сюжетика, ідилічний пафос.
3. Постколоніальні реалії та їх зображення у творі. Після політики апартеїду: проблеми політкоректності в романі.
4. Дискурси насильства і покори в «Безчесті»: суспільство – людина, викладач – студент, чоловік – жінка, білий – чорний, людина – тварина.
5. Тлумачення назви твору.
6. Тема філології (зокрема в контексті насильства). Інтертекстуальні коди роману, їхня функція. Флобер, Байрон, Водсворд, ін. Діалог із Кафкою.
7. Наративні особливості роману «Безчестя».
8. Робота із жанровими модифікаціями сучасного (університетського) роману.

Завдання

- *Написати есей від імені обраного персонажа роману (Люсі, професора, Сораї та ін.). Пояснити мотиви, логіку вчинків обраного персонажа.*

Література

1. Кутзее Дж. М. Безчестя: роман ; переклад з англ.: Є. М. Даскал. Харків : КСД, 2017. 224 с.
2. Баррі П. Вступ до теорії: літературознавство і культурологія ; пер. з англ. О. Погинайко. Київ : Смолоскип, 2008. С. 228–239.
3. Гордієвський Д. Є., Кушнірова Т. В. Полігранність морального вибору в романі Дж. М. Кутзее «Безчестя». *Тези 75-ї наукової конференції професорів, викладачів, наукових працівників, аспірантів та студентів Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія*

- Кондратюка»* (Полтава, 02 трав.–25 трав. 2023 р.). Т. 1. С. 308–309. URL: <http://reposit.nupp.edu.ua/handle/PoltNTU/12372>
4. Ємчук Т. Б. Р. Іваничук, Г. Грін, Дж. М. Кутзее: Три погляди на проблему ідентичності. *Наукові праці : Філологія. Літературознавство*. Вип. 158. Т. 170. Миколаїв, 2011. С.17–22.
 5. Ємчук Т. Постколоніальні виміри хронотопу в романі Дж. М. Кутзее «Безчестя». *Studia Methodologica : альманах / гол. ред. Р. Гром'як ; відп. ред. Ю. Завадський*. Тернопіль: ТНПУ, 2010. Вип. 30. С. 223–228.
 6. Полторацька А.Я. Динаміка сприйняття тварин Девідом Лур'є у романі Джона Максвелла Кутзее «Безчестя». *Наукові записки Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди. Літературознавство*. 2020. Том 2, № 96. С. 107–125. URL: <http://journals.hnpu.edu.ua/index.php/literature/article/view/3393/0>
 7. Полторацька А.Я. Дискурс бестіарності у художній літературі кінця ХХ – початку ХХІ століття (на матеріалі творів Дж. Бовена «Вуличний кіт на ім'я Боб», Б. Вербера «Завтра будуть коти», Дж. Кутзее «Безчестя», О. Токарчук «Веди свій плуг понад кістками мертвих»). Дис. ... канд. філол. наук, 10.01.06 – теорія літератури. Ніжин, 2021. 201 с.
 8. Пшенична М.С. Рецепція творчості Дж. М. Кутзее в сучасному літературознавстві / *Вчені записки Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського. Сер.: Філологія. Соціальні комунікації*. Київ: Таврійський національний університет імені В.І. Вернадського, 2017. № 1 (Т.28 (67)). С.27–32.

Практичне заняття 3. Художній мультикультуралізм К. Ішігуро.

Романи «Залишок дня» (1989), «Не відпускай мене» (2005)

План

1. Проблеми мультикультуралізму та транскультуралізму та їх реалізація в новітньому літературному процесі.
2. Романна творчість К. Ішігуро в контексті сучасної англійської прози. Естетичні погляди письменника.
3. Роман-сповідь «Залишок дня» як «найбільш англійський роман» письменника. «Японський» контекст твору. Кодекс самурая.
4. Проблема обов'язку та гідності. Деконструкція вікторіанських цінностей та міфу про ідилічну Англію. Образ Стівенса, інших персонажів.
5. Екзистенціалістська проблематика роману «Не відпускай мене». Людина і людське у творі. Реалізація мотиву двійництва.

6. Міфологічна умовність і особливості притчової нарації. «Ненадійний оповідач» у романі «Не відпускай мене».
7. Особливості поетики творів. Методика роботи з текстами.

Завдання

- Письмово, з оперттям на приклади з тексту зіставити поняття гідності і служіння – у текстах обидвох романів і в загальнокультурному сенсі.
- Скласти план-конспект лекції за творчістю автора.

Література

1. Ішігуро К. Залишок дня ; переклад з англійської Ганни Лелів. Львів : Видавництво Старого Лева, 2019. 240 с.
2. Ішігуро К. Не відпускай мене. Переклад з англійської: Софія Андрухович. Львів : Видавництво Старого Лева, 2016. 336 с.
3. Ішігуро К. Похований велетень. Переклад з англійської: Тетяна Савчинська. Львів : Видавництво Старого Лева, 2018. 376 с.
4. Бойніцька О.С. Особиста та суспільна історія в романі Казуо Ішігуро «Залишок дня». *Мовні і концептуальні картини світу: зб. наукових праць / відп. ред. О. І. Чередниченко. Київ: ВПЦ «Київський університет», 2012. Вип.38. С.74–78.*
5. Довганич М. В. Зарубіжна рецепція літературної спадщини К. Ішігуро в контексті теорії мультикультуралізму. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Філологія. 2021. № 47. Том 3. С. 4–7.*
6. Жлуктенко Н. Ю. Топос у романах Казуо Ішігуро. *Літературознавчі студії: зб. наук. праць / відп. ред Г. Ф. Семенюк. Вип. 26. Київ : КНУ; ВД Дмитра Бураго, 2010. С. 191–195.*
7. Кушнірова Т. В. Жанрові особливості роману «Не відпускай мене» Ішігуро Кадзуо. *Науковий вісник міжнародного гуманітарного університету. Серія «Філологія». 2017. № 28. С.71–74.*
8. Миронюк К. Феномен мультикультуралізму та політична психологія кризь призму новітнього літературного процесу («Залишок дня» К. Ішігуро та «Фелікс Австрія» С. Андрухович). *Scripta manent: молодіжний науковий вісник Інституту філології та журналістики : зб. наук. пр. / уклад. Л. Б. Лавринович. Луцьк : Вежа-Друк, 2016. Вип. 3. С. 94–97.*
9. Силантьєва В. І., Андрейчикова О.А. Деякі особливості романної форми Кадзуо Ішігуро («Залишок дня», «Не відпускай мене»). *Записки з романо-германської філології. 2021. № 1 (46). С. 194–201.*

Практичне заняття 4. Драматургія Гарольда Пінтера (1930–2008)

План

1. Традиції «театру абсурду» в англійській драмі та творчість Г. Пінтера. «Комедія загрози», «пінтереск». Зв'язок із тематикою та проблематикою англійської літератури «сердитих молодих людей».
2. Ранні «комедії загрози» (1960-ті рр.): абсурдистська тематика і поетика. «Кухонний ліфт» (інша назва перекладу «Німий офіціант»).
3. Соціально-психологічна драма Г. Пінтера. П'єса «Коханець»: форми умовності й підтекст.
4. Політична ангажованість Г. Пінтера. Нобелівська промова «Мистецтво, правда та політика».
5. Реалізація теми пам'яті й минулого у драмі Г. Пінтера. П'єса-спогад «Старі часи».
6. Особливості методичної роботи абсурдистською драмою.

Завдання

- *Письмово схарактеризуйте різницю між абсурдистськими тенденціями у п'єсах Е. Йонеско, С. Беккета та Г. Пінтера.*

Література

1. Пінтер Г. Мистецтво, правда та політика. Нобелівська промова : пер. Андрій Репа за виданням: Harold Pinter. Art, Truth and Politics. The Nobel lecture. URL: http://commons.com.ua/uk/art_true_politic_harold_pinter/
2. Пінтер Г. Це єдине, що дійсно трапилося : п'єси. Київ : Темпора, 2015. 292 с.
3. Арабаджи Г. В. Роль ідеї екзистенціального існування у драмах абсурду С. Беккета та Г. Пінтера. *Мови та літератури у полікультурному суспільстві: матеріали всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції 17 листопада 2017 року*. Маріуполь, 2017. С. 145–147.
4. Давиденко Г. Й. Історія новітньої зарубіжної літератури : навч. посіб. / Г. Й. Давиденко, О. М. Чайка, Н. І. Гричаник, М. О. Кушнерьова. Київ : ЦУЛ, 2008. С. 52–54. (Розділ: «Література англосовітських країн. Гарольд Пінтер»).
5. Дмитрієва І. Хронотоп в п'єсі Керіл Черчил «Бажання серця» як засіб втілення концепцій театру загрози Гарольда Пінтера. *Наукові записки*. Випуск 148. Серія: Філологічні науки. Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2016. С. 58–64.
6. Малій А. С. Особливості абсурдистської драматургії Гарольда Пінтера. *Вісник Київського національного університету ім. Тараса Шевченка. Іноземна філологія*. 2009. № 42. С. 49–52.

7. Подкоритова О. П. Художній світ у «драмі загрози» Гарольда Пінтера. *Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка*. 2006. № 28. С. 101–104.
8. Станіславчук Н. І. Жанрові форми і модифікація політичної драми Г. Пінтера. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Філологічна»*. Випуск 62. Острог, 2016. С. 320–322.
9. Бернар Г. Б. Опозиція у п'єсах Г. Пінтера. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Філологічна»*. 2016. Вип. 58. С. 195–197.
10. Станіславчук Н. І. Жанрові форми і модифікація політичної драми Г. Пінтера. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Філологічна»*. 2016. Вип. 62. С. 320–322.
11. Яровицька Н. А., Мельник Е. А. «Я і Ніщо»: символічність реального або реальність символічного (за матеріалами творчості Г. Пінтера). *Перспективи. Соціально-політичний журнал*. 2019. № 4. С. 164–171.

**Практичне заняття 5. Сучасна англійська драма: основні імена й тенденції.
«Темна комедія» Мартіна МакДона**

План

1. Основні тенденції в новітній світовій драматургії. Постдраматичний театр (Х.-Т. Леман) та британська драма.
2. [Феміністичний та психоаналітичний дискурс у творчості Керіл Черчилль. Творчість Девіда Гарровера («Ножі в курях»)].
3. Мартін МакДона: короткий огляд творчості.
4. Драма «Королева краси з Лінана»: проблеми між поколіннями батьків і дітей.
5. П'єса «Людина-подушка»: психологія травмованої особистості.
6. П'єса «Усікновення руки в Спокані»: поезика абсурду та «чорного гумору» у творі.
7. Особливості роботи з сучасними драматичними творами.
8. Додатково: «Каліка з Інішмаана»: ідейно-змістовий аналіз, особливості поезики комічного.

Завдання

- Створити мінірецензію на одну з п'єс Мартіна МакДона.

Література

1. МакДона М. Королева краси з Лінана. Людина-подушка. Усікновення руки в Спокані. П'єси / пер. з англ. О. Негребецького. Львів : Видавництво Анетти Антоненко, 2020. 196 с.
2. Паві П. Словник театру. Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2006. 640 с.

3. Баррі П. Вступ до теорії: літературознавство і культурологія ; пер. О. Погинайко. Київ : Смолоскип, 2008. С. 115–143; 144–164.
4. Закалюжний Л. Новітня театрознавча парадигма та родожанрові трансформації в сучасній драматургії («In-Yer-Face Theatre», «Pokolenie Porno», «Новая драма»). *Гуманітарна освіта в технічних вищих навчальних закладах*. Київ, 2015. № 32. С. 134–144.
5. Ferguson Molly E. Killing them softly: Pillowman assassins in the works of Martin McDonagh and Salman Rushdie. *Journal of Postcolonial Writing*. 2016. URL: <http://dx.doi.org/10.1080/17449855.2016.1210535>
6. Lehmann Hans-Thies. *Postdramatic Theatre*. Translated and with an introduction by Karen Jürs-Munby. London and New York: Routledge. 2006. URL: https://monoskop.org/images/2/2d/Lehmann_Hans-Thies_Postdramatic_Theatre.pdf
7. Shamina, V. Scary Tales of Martin McDonagh: The Beauty Queen of Leenane, a Skull in Connemara, the Lonesome West, the Pillowman. *Horizon Journal of Humanities and Social Sciences Research*. 2020. 2(1), s. 43–50.
8. Vargas, J.C.S ve Vargas J.R.S. Abuse and Theater: The Dynamics of Power in Martin McDonagh's The Beauty Queen of Leenane. *Revista de Lenguas Modernas*. 2013. No. 19, s. 145–159.

Практичне заняття 6. Постапокаліпсис у сучасній художній літературі.

К. Маккарті, «Дорога»

План

1. Есхатологія і концепції постісторії в сучасній гуманітаристиці.
2. Термінологічні аспекти жанру. Постапокаліпсис й антиутопія: спільне та відмінне.
3. Постапокаліптика в американській культурі: автори, історія розвитку сюжету, основні мотиви та ідеї, проблеми, піджанри, функції.
4. Творчість К. Маккарті в контексті сучасної американської літератури (огляд).
5. Роман К. Маккарті «Дорога» як переосмислення постапокаліптичного сюжету. Образи-концепти дороги та дому в романі.
6. Метафорична діада «Свій» – «Чужий» у творі. Протиставлення векторів регресії цивілізації (минуле) та становлення нового світу (майбутнє).
7. Образ дитини та месіанські мотиви у творі.
8. Особливості поетики роману. Феномен культового мистецького твору. Екранізація роману.

9. [П. Акройд, «Повість про Платона» як англійська версія постапокаліпсису. Ідейно-художні особливості].

Завдання

- Здійснити порівняльний аналіз роману та його екранізації.

Література

1. Маккарті Кормак. Дорога. пер. з англ. Максима Нестелєва. Київ: Видавництво Темпора, 2022. 296 с.
2. Бовсунівська Т. В. Жанрові модифікації сучасного роману. Харків: Вид-во «Діса плюс», 2015. С. 202–228.
3. Кулешір М. Апокаліптична художня література: особливості жанру. *Сучасні літературознавчі студії. У просторі наукового пошуку* В.І. Фесенко. 2014. № 11. С. 331–341.
4. Лімборська А.І. Постапокаліптичне майбутнє і доля цивілізації в контексті нової готики: роман «Дорога» Кормака Маккарті. *Вісник університету імені Альфреда Нобеля. Серія «Філологічні науки»*. 2018. № 1(15). С. 143–148.
5. Мовчан М. Відтворення ірреалій художнього світу апокаліптичного роману. *Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка* / [редактори-упорядники М. Пантюк, А. Душний, В. Ільницький, І. Зимомря]. Дрогобич: Видавничий дім «Гельветика», 2023. Вип. 59. Том 2. С.190–194.
6. Нагачевська, Олена. Постапокаліптичний роман США на межі ХХ та ХХІ століть (Пол Остер «В країні останніх речей» (1987), Кормак Маккарті «Дорога» (2006)). *Гуманітарна освіта в технічних вищих навчальних закладах*. Київ, 2013. № 27. С. 298–305.
7. Качур І. І. «Найглибші глибини людського буття»: екзистенційні мотиви в романі Кормака Маккарті «Дорога». *Studia Philologica*. 2021. № 16. С. 61–67.
8. Apocalyptic Discourse in Contemporary Culture: Post-Millennial Perspectives on the End of the World / edited by M. Germana, A. Mousoutzanis. New York: Routledge, 2014. 260 p.
9. Качур, І. After the apocalypse: the representations of intolerance in McCarthy's «The Road» = Після апокаліпсису: зображення не/толерантності в романі «Дорога» Кормака Маккарті. *Літературний процес: методологія, імена, традиції. Філологічні науки* : збірник наукових праць. 2021. № 18. С. 36–40.

Практичне заняття 7. Дитина на війні: сучасна англомовна проза про Другу світову

План

1. Психологія дитини і війна. Історія дитинства в часи Другої світової війни.
2. Причини апеляції сучасних письменників до теми дитини на війні. Новий сентименталізм та особливості його реалізації в художньому творі на ідейно-змістовому та стилістичному рівнях.
3. «Крадійка книжок» (2005) М. Зузака (Австралія): атмосфера Німеччини часів Другої світової війни; образи Лізелі Мемінгер, Руді, Ганса Губермана, Макса; багатовекторність концепту смерті; смерть як наратор.
4. Доросла трагедія очима дитини: «Хлопчик у смугастій піжамі» (2006) Дж. Бойна (Ірландія).
5. Тема голокосту (чому саме образ Шмуеля?). Голокост і концтабори як Апокаліпсис. Актуалізація проблеми історичної відповідальності Німеччини.
6. Образи Ральфа (батько), Гретель (сестра), Наталі (бабуся). Бруно-оповідач: особливості дитячої нарації у творі про війну.
7. Додатково: «Все те незриме світло» (2014) Ентоні Дорра (США). Пулітцерівська премія за художню книгу (2015). Страждання і надія як концепти. Особливості поетики роману.

Завдання

- *Створити тезисний план наукової статті на тему практичного заняття, зосередивши увагу на найважливіших, на вашу думку, аспектах романів (або загалом, або на вибір). Самостійно обрати методологію аналізу, мотивувати свій вибір. Уміти захистити свої думки, аргументувати їх.*

Література

1. Зузак М. Крадійка книжок : роман; переклад з англійської Н. Гоїн. Харків : Клуб сімейного дозвілля, 2017. 416 с.
2. Бойн Дж. Хлопчик у смугастій піжамі : роман; переклад з англ. В. Шовкуна. Львів : Видавництво Старого Лева, 2018. 192 с.
3. Е. Дорр. Все те незриме світло. Харків: Клуб Сімейного Дозвілля. 2015. 349 с. (Додатково).
4. Аронов Х. Катастрофа європейського єврейства під час другої світової війни. Київ, 2000. 364 с.
5. Артамонова Т.Г. Розвиток традицій Чарльза Діккенса у романах Джона Бойна. Філологія, іноземні мови, журналістика : Актуальні дослідження. 2020. №4 (7). С. 34–40

6. Горюнова Анна. «Крадійка книжок»: про Слова, з яких складається Життя. URL: <https://bokmal.com.ua/books/zuzak-book-thief/>
7. Жорнокуй У. Багатовекторність концепту смерті у романі Маркуса Зусака «Крадійка книжок». Актуальні питання сучасної філології : матеріали міжнар. науково- практичної конф, 24–25 жовтня 2014 р. Київ ; Херсон : Видавничий дім «Гельветика», 2014. С. 34–36.
8. Журба С., Журба О. Психологія дитини війни у творі «Крадійка книжок» Маркуса Зусака. Література, психологія, педагогіка у ракурсах взаємодії: матеріали I Всеукраїнської науково-практичної конференції (Бахмут, 4 листопада 2021 р.). Бахмут: ГПМ ДВНЗ «ДДПУ», 2021. С. 115–119.
9. Зенгва В. Смерть теж має серце. URL: http://vsiknygy.net.ua/shcho_pochytaty/review/43304/
10. Ковпик С. Дитяча свідомість в умовах голокосту (на матеріалі роману Дж. Бойна «Хлопчик у смугастій піжамі»). *Літературний образ дитинства в часи кризи XX–XXI ст.* / наук. ред. К. Якубовської-Кравчик. Варшава, 2021. Вид. 1. С. 95–104.
11. Когут О. Бондаренко Х. Архетип зла в романі Маркуса Зусака «Крадійка книжок». *Текст. Контекст. Інтертекст* : електронний журнал. 2017. Вип. 2. URL: https://text-intertext.in.ua/pdf/n022017/Kohut_Bondarenko_02_2017.pdf.
12. Кулешір М. Апокаліптична художня література: особливості жанру. *Сучасні літературознавчі студії. У просторі наукового пошуку* В.І. Фесенко. 2014. № 11. С. 331–341.
13. Ліхоманова Н. Смерть як наратор у романі М. Зусака «Книжковий злодій». *Таврійські філологічні читання* : матеріали міжнар. науково-практичної конф. 2015. С. 25–27.
14. Нагачевська О. Постапокаліптичний роман США на межі XX та XXI століть (Пол Остер «В країні останніх речей» (1987), Кормак Маккарті «Дорога» (2006)). *Гуманітарна освіта в технічних вищих навчальних закладах*. 2013. № 27. С. 298–305.
15. Сорока І. Маркус Зузак. «Книжкова злодюжка»: урок позакласного читання, 8 клас. *Всесвітня література в сучасній школі*. 2017. № 1. С. 29–35.
16. Штолько М. А. Семантика тексту М. Зусака «Крадійка книжок» у візуальній інтерпретації Б. Персіваля. *Синопсис: текст, контекст, медіа*. 2018. № 2 (22). С. 56–65.

Практичне заняття 8. Молода американська поезія: основні ідейно-художні маркери

План

1. Від бітників до сьогодення: шляхи новітньої американської поезії. [Антологія Ю. Андруховича «День смерті Пані День» (2006) як перекладацька рецепція новітньої американської поезії].
2. «Антологія молодшої поезії США» (2016) Т. Малковича – «перша у світі» антологія найновішої американської поезії. Поезія та проблеми перекладацької комунікації за Томом Гілі (передмова до антології «Що він передає, і де воно потім дівається»).
3. Поезія Наталі Айлберт: сюрреалістична образність vs скульптурність як концепт; архетипи та міфомислення в зображенні сучасності («Перша гіпотеза статуетки Венери», «Смерть і життя великих американських міст...», «Розмова з кам'яною дружиною» («Вже нічого...»), «Епіталама», «Бджолина колискова», «Північний схід Аруби»).
4. Експресивність поетичного стилю Л. Ламара Вілсона («Прелюдія: я не можу інакше», «Такі часи: Маріанна, Флорида»).
5. Філософія парадоксу в ліриці Філіпа Б. Вільямса («Згинай її, як це б робив Бог», «Коливання», «Вчитися танцювати на перевернутому ліжку»).
6. Людина та еволюція в поетичній інтерпретації Елізабет Віттлсі («Містера Дарвіна проінформовано», «Один промисел Божий»).
7. ...
8.

Завдання

- Продовжити план заняття, визначивши у формулювання пункту плану яскраву рису поетичного світу двох обраних авторів із вказівкою на тексти, які її ілюструють. Уміти аргументувати вибір.
- Використати для аналізу конкретну методологію: структурно-семіотичний підхід, герменевтика, архетипний аналіз, міфопоетика, ін.

Література

1. Андрухович Ю. День смерті Пані День: Американська поезія 1950–60-х років у перекладах Юрія Андруховича / Ю. Андрухович. Харків : Фоліо, 2007. 207 с.
2. Антологія молодшої поезії США / Пер. з англ. Т.Малкович, Л.Якимчук, А. Любка, П. Матюша. Київ: А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА, 2016. 280 с.
3. Баррі П. Вступ до теорії: літературознавство і культурологія ; пер. з англ. О. Погинайко. К. : Смолоскип, 2008. 360 с.

4. Гассан І. Чим є постмодернізм і чим він стане? Літературний і культурний аспекти. *Американська література після середини ХХ століття: матеріали міжнар. конф., 25-27 травня 1999 р.* Київ: Довіра, 2000. С. 9–28
5. Коцарев О. Антологія молоді поезії США. *Критика*. Листопад, 2017 (Рік ХХІ). Число 9–10 (239–240). URL: <https://krytyka.com/ua/reviews/antolohiya-molodoyi-poeziyi-ssha>
6. Малкович Т. Щоби бітники перевернулися в могилах: Тарас Малкович про молоду поезію США: інтерв'ю І. Славінської. URL: <https://hromadske.radio/podcasts/antena/shchoby-bitnyky-perevernulysya-v-mogylah-taras-malkovych-pro-molodu-poeziyu-ssha>
7. Beach, Christopher. *Poetic Culture: Contemporary American Poetry between Community and Institution*. Evanston, Illinois: Northwestern University Press, 1999. 240 p.

Практичне заняття 9. Романтичні традиції у творчості Жана-Марі Гюстава Ле Клезію. Роман «Золотошукач»

План

1. Огляд творчості автора – Нобелівського лауреата (2008): основні твори, теми та мотиви.
2. Роман «Золотошукач». Пасторально-сентиментальна картина райського життя на острові Маврикій, образ «втраченого раю», географічна екзотика, острівна ізоляція.
3. Образ головного героя Алексіса Л'Етанга, його родини.
4. Образ природи. Звукові, кольорові, дотикові мікрообрази. Картини важкого життя автохтонного острівного населення.
5. Тема мандрів, пригод і корсарів, паралелі із літературою ХVІІІ ст. та порубіжжя ХІХ–ХХ ст. Романтика морської подорожі на Зеті та особливості її зображення.
6. Алексіс-золотошукач: образ пристрасті – золотої лихоманки. Невідомий Корсар як символ. Філософія та естетика пошуку скарбів («...я знайшов його»).
7. Ума – природна людина. Манафи (тубільці острова).
8. Образи війни та смерті. Традиції зображення І Світової війни у Ле Клезію. Естетизація потворного. «Війни виграють воші».
9. Циклічна побудова композиції. Особливості поетики роману.
10. Методика вивчення теоретико-літературних понять на прикладі твору.

Завдання

- Створити цитатну характеристику головних персонажів роману («виписати» по кілька цитат, які характеризують головних персонажів твору).
- Пояснити, за рахунок чого у творі формується романтичний пафос.

Література

1. Ле Клезіо, Жан Марі Гюстав. Золотошукач; пер. з фр. Г. Чернієнко. Київ: Вид-во Жупанського, 2011. 270 с.
2. Бровко О. О. Художні версії опозиції «природа – цивілізація» у творчості Жана-Марі Гюстава Ле Клезіо. *Вісн. Луган. нац. ун-ту імені Тараса Шевченка. Філологічні науки*. 2013. № 22 (2). С. 153–162.
3. Каратєєва Г. М. Просторова різнорідність уявних переміщень леклезіанських персонажів у дзеркалі категорії модальності (на матеріалі творів Ле Клезіо). *Проблеми семантики слова, речення та тексту*. Вип. 30. 2013. С. 70–81.
4. Каратєєва Г. Текстовий концепт-константа подорож: позиція мети (на матеріалі творів Ле Клезіо). *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Філологічна»*. 2014. Випуск 48. С. 192–194.
5. Каратєєва Г. Текстовий концепт-константа ПОДОРОЖ: просторові параметри (на матеріалі творів Ле Клезіо). *Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. Філологічні науки. Мовознавство*. 2013. № 19. С. 159–164.
6. Ле Клезіо Ж.-М. Г. У лісі парадоксів. URL: <http://www.vsesvit-journal.com/old/content/view/703/41/>
7. М'ястківська В.В. Міфологічний дискурс у романах Ж.-М. Г. Ле Клезіо та Тагара Бен Джелуна: автореф. дис. ...канд. філол. наук: 10.01.04 / Київський нац. ун-тет імені Тараса Шевченка. Київ, 2003. 18 с.
8. Чернієнко Г. Від перекладача. *Ле Клезіо, Жан Марі Гюстав. Золотошукач: роман*; пер. з фр. Г. Чернієнко. Київ: Вид-во Жупанського, 2011. С. 255–266.

Практичне заняття 10. Сучасна французька п'єса

План

1. Тенденції розвитку французької драматургії межі ХХ–ХХІ ст. Після «театру абсурду»: традиції та новаторство.
2. Принципи театральності Бернара-Марі Кольтеса. Аналіз драм «Повернення до пустелі», «Західний причал». Монтаж діалогів («діалог монологів»), театральність інтриги, метафоричність драматичного тексту як принципи поетики Кольтеса. Поетика образів.

3. Матей Вішнєк, «Пригода ведмедиків панда, яку розповів один саксофоніст, котрий мав подружку у Франкфурті»: персонажі, особливості композиції, поетика комічного.
4. Традиції драми абсурду у п'єсах Жаннін Вормс. «Комедії-хвилинки»: ідейно-змістові аспекти, особливості поетики. (прочитаємо на занятті).
5. [Драматична творчість Еріка-Емманюеля Шмітта. «Зрада Айнштайна» та ін. драми].

Завдання

- Створити таблицю «Ідейно-тематичні аспекти сучасної французької драми».

Література

1. Новітня французька п'єса. Антологія сучасної французької драматургії / упоряд. Н. Мірошніченко ; пер. з фр. Київ : Юніверс, 2003. 272 с. («Повернення до пустелі» Кольтеса, «Комедії-хвилинки» Вормс, Елен Сіксу, «Портрет Дори»).
2. Баняс В. В., Баняс Н. Ю. Життя як безсюжетна моновистава (роздуми, нав'язні монографією Ганни Работяги «Поетика події у французькій драматургії 80–90 років ХХ ст. на матеріалі п'єс Б.-М. Кольтеса та Ф. Міньяна». *Наукові записки ХНПУ ім. Г.С. Сковороди*. 2016. Вип. 2(84). С. 3–11.
3. Карагяур Х. Емоційний резонанс в сучасній французькій драмі. *Наукові записки. Випуск 117. Серія: Філологічні науки (мовознавство)*. Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2013. С. 191–193.
4. Левченко О., Мірошніченко Н. Острови зниклого материка. *Новітня французька п'єса. Антологія сучасної французької драматургії / упоряд. Н. Мірошніченко ; пер. з фр. Київ : Юніверс, 2003. С. 5–25.*
5. Любарєць Л. Персональна ідентичність дійових осіб у сучасній французькій драматургії. *Науковий вісник Херсонського державного університету Серія «Лінгвістика»*. Херсон, 2013. Вип. 20. С. 155–159.
6. Работяга Г. І. Поетика події у французькій драматургії 80-90 років ХХ ст. (на матеріалі п'єс Б.-М. Кольтеса та Ф. Міньяна) : дис.... канд. філол. наук. 10.01.04 – література зарубіжних країн. Київ, 2015. 190 с.
7. Сікорський В. Драматургія інтелектуальної напруги. *Театрознавчий часопис «Просценіум»*. 2003. № 2 (6). С. 96.
8. Старовойтова Х.В. Концептуальні механізми актуалізації архетипу матері в сучасній французькій драмі. *Науковий вісник Ізмаїльського державного гуманітарного університету*. 2008. Вип. 25. С. 137–139.

Практичне заняття 11. Антології новітньої німецькомовної малої прози (зб. «Австрійська читанка», «Контакт із Заходом: сім німецьких історій», «Вертиголов та інші політичні тварини»)

План

1. Новітня німецькомовна проза: основні імена, тенденції.
2. Збірка «Австрійська читанка»: історичні контексти (історія Австрії ХХ століття як джерело національної ідентичності). Пошук власного «я»: екзистенційні аспекти внутрішнього світу австрійців. Аналіз творів із першої частини антології.
3. Австрія в контексті ідеологій: суспільно-політичні аспекти (друга частина антології).
4. Друга світова війна очима австрійців (третя частина).
5. Збірка «Контакт із Заходом: сім німецьких історій». Структура. Автори. Аналіз новели Юдит Германн «Такий кінець».
6. Збірка «Вертиголов та інші політичні тварини: антологія німецької літератури 90-х років ХХ сторіччя»: основні імена та художні тенденції.
7. Методика аналізу антології.

Завдання

- Створити схему відповідності історичних реалій, зображених в аналізованих творах, та подій історії Австрії та Німеччини.

Література

1. Австрійська читанка: антологія австрійської літератури ХХ ст. / пер. з нім. В. Кам'янець. Львів : Літопис, 2005. 366 с.
2. Вертиголов та інші політичні тварини: антологія німецької літератури 90-х років ХХ сторіччя / Упорядники: Неля Ваховська та Денні Клаппер ; пер. з нім.: Белозьорова Олена [та ін.]. Київ : Грані-Т, 2011. 311 с.
3. Контакт із Заходом. Сім німецьких історій [Текст] / ред. пер. з нім. Т. Гаврилів, М. Белорусець ; упоряд., післямова, довідки про авторів К. Дате, У. Дате ; відп. ред. А. Мокроусов ; іл. В. Кауфман. Київ : Критика, 2004. 256 с. (Антологія світового мистецтва).
4. Лоза Н. «Австрійська читанка» (2005) як літературна антологія: структура, персоналії, художні особливості. *Scripta manent: молодіжний науковий вісник Інституту філології та журналістики*. 2016. № 3. С. 88–90.
5. Назаркевич Х. Автори й тексти сучасної Австрії в сучасній Україні [Електронний ресурс] / Христина Назаркевич. – Режим доступу : <http://book-ye.com.ua/reviews/avtory-j-teksty-suchasnoji-avstriji-v-suchasnij-ukrajini/>

6. Галета О. Від антології до онтології: антологія як спосіб репрезентації української літератури кінця XIX – початку XXI століття : монографія. Київ : Смолоскип, 2015. 640 с.
7. Di Leo, Jeffrey R. Analyzing Anthologies. *On Anthologies: Politics and Pedagogy* / Ed. And with an introd. by Jeffrey R. Di Leo. Lincoln: University of Nebraska Press, 2004. 431 p.

Практичне заняття 12. Сучасна німецькомовна поезія. «Антологія сучасної австрійської поезії» (2016). Лірика Райнера Кунце

План

1. Загальні тенденції розвитку німецькомовної поезії кінця XX – початку XXI ст. Основні імена. Серія «Меридіан серця. Бібліотека німецькомовної літератури» (Чернівці, видавництво «Книги – XXI»).
2. «Антологія сучасної австрійської поезії» як репрезентативний зріз австрійської поезії останніх десятиліть. Тематика, естетика й стилістика збірки; поетичні експерименти vs вкоріненість в австрійській літературній традиції.
3. Аналіз поезій Фрідріха Айхляйтнера, Мартіна Амансгаузера, Крістофера В. Бауера, Міхаеля Донгаузера, Ганса Раймунда, Корнелії Травнічек та ін.
4. Райнер Кунце – поет, прозаїк, філософ, дисидент. Збірка-білінгва вибраного «Чутливі шляхи» (2016, переклад П. Рихла). Ідейно-змістовий аналіз поезій «Ствольний ліс виховує свої дерева», «Три скульптурні етюди», «Другий вірш про чищення вікон», «Чутливі стежки», «Маленька подорожня соната», «Мости Будапешта» та ін. Особливості поетики та стилю.
5. Особливості методичної роботи з лірикою (на прикладі аналізованих творів).

Завдання

- Здійснити огляд найбільш частотних фігур і тропів у творах авторів антології.
- Проаналізувати самостійно відібрані твори Р. Кунце. Обрати оптимальну методологію, мотивувати вибір.

Література

1. Антологія сучасної австрійської поезії. Передмова Еріха Клейна. Переклад українською П. Рихла / Переклад російською М. Белорусця. Чернівці: Книги–XXI, 2016. 244 с.
2. Кунце, Райнер. Чутливі шляхи. Поезії / упорядкування, переклад з нім., глосарій П. Рихла. Чернівці : Книги–XXI, 2016. 416 с.
3. Література. Теорія. Методологія / [упор. Д. Уліцька, пер. з польс. С. Яковенко]. Київ : Вид. дім «Києво-Могилянська академія, 2006. 543 с.

4. Гаврилів Т. Феноменологія ідентичності ліричного «я» в сучасній австралійській поезії. *Слово і час*. 2006. № 10. С. 76–81.
5. Рихло П. Чутливі шляхи на кам'янистому ґрунті: лінії життя і творчості. *Кунце, Райнер. Чутливі шляхи. Поезії / упорядкування, переклад з нім., глосарій П. Рихла. Чернівці : Книги–ХХІ, 2016. С. 377–393.*
6. У пошуках ідеального співрозмовника: Петро Рихло – Пауль Целан [Розмовляла Ганна Улюра]. URL: <https://zbruc.eu/node/71225> (Інтерв'ю П. Рихла про П. Целана – для розуміння перекладацької «кухні»)

Практичне заняття 13. Творчість Алессандро Барікко. «Море-океан», «Новеченто»

1. Італійська художня проза молодших сучасників У. Еко.
2. Алессандро Барікко: біографічна довідка. Огляд творчості. Романи «Замки гніву», «Шовк», «Місто», ін. Тематика, проблематика, загальні особливості поетики. «Новий романтизм» як стратегія (типологічні риси творчого методу та нові тенденції).
3. Роман «Море-океан». Специфічна метафорика як найяскравіша ознака ідіостилю автора. Особливості побудови твору: тричастинна структура, її змістове наповнення. Наративні властивості.
4. Образи персонажів: Плассон, Бартльбум, Анн Деверія, Елізевін, барон Кервол, падре Плюш, Діра, інші діти, Адамс, доктор Савіньї, Томас та ін.
5. Образ моря-океану. Філософські підтексти твору.
6. Монодрама «Новеченто»: жанрові особливості, сповідь, єдиний суб'єкт дії як жанротворча ознака монодрами.

Завдання

- *Описати інтермедіальні аспекти творчості А. Барікко (музика й образотворче мистецтво у творах автора).*
- *Створити мініпрезентацію творчості автора на одному із перелічених сервісів (Google Slides, Canva, Prezi, Piktochart, SlideDog та ін.).*

Література

1. Барікко Алессандро. Море-океан. Харків : КСД, 2016. 320 с.
2. Барікко А. Новеченто. URL: http://ae-lib.org.ua/texts/baricco__novecento__ua.htm
3. Алессандро Барікко: «Більшість письменників після 60-ти спиваються, підсідають на наркотики, антидепресанти...»: інтерв'ю Анни Свентах. URL: <https://wz.lviv.ua/interview/120823-alessandro-barikko-bil-shist-pis-mennikiv-pislya-60-ti-spivayut-sya-pidsidayut-na-narkotiki-antidepresanti>

4. Кочеткова А. О. Особливості метафорики Алессандро Барікко. *Проблеми семантики слова, речення та тексту* : зб. наук. пр. Київ, 2011. Вип. 26. С. 362–367.
5. Новик О. Простір моря / океану в театральному монолозі Алессандро Барікко «Новеченто». *Manuscript: Класична спадщина і сучасний літературний процес* / Редкол: Ю. І. Ковбасенко (голов. ред.), О.В.Гальчук (заступник голов. ред.,) та ін. Київ: Київський університет імені Бориса Грінченка, 2016. № 2. С. 60–64.
6. Ольховик М. «Море-океан»: спроба необарокового аналізу. URL: <http://doxa.onu.edu.ua/Doxa10/279-286.pdf>

Практичне заняття 14. Творчість Жозе Сарамагу, «Смерть бере відпустку»

1. Огляд життя і творчості письменника – Нобелівського лауреата 1998 р. Романи «Спогади про монастир», «Рік смерті Рікардо Рейса», «Кам'яний пліт», «Євангеліє від Ісуса», «Сліпота», «Двійник», «Каїн», «Мандрівка слона» та ін.
2. Світоглядні орієнтири, реалізовані у творчості автора. Експериментальний стиль Сарамаго.
3. Роман «Смерть бере відпустку»: фантастичний засновок, алегоричність твору. Головний об'єкт зображення – смерть як явище та її антропоморфізований характер. Ставлення суспільства до смерті. Зіставлення з новелою Х.-Л. Борхеса «Невмирущий».
4. Сюжетно-композиційні особливості роману, його хронотоп. Стиль роману: уникання традиційних форм синтаксису та пунктуації. Зв'язок із потоком свідомості. Стилiстичне використання великої та малої літер. Особливості цитування.
5. [Оглядово: Роман-містифікація «Рік смерті Рікардо Рейса». Інтелектуальна гра у творі. Образ португальського поета Фернандо Пессоа (1888–1935). Особливості функціонування інтертексту: гра із оповіданням Х.-Л. Борхеса «Аналіз творчості Герберта Квейна». Хронотоп роману. Магічна реальність Лісабону. Сюжетно-композиційні, наративні та стильові особливості роману].

Завдання

- Створити ментальну карту на тему «Проблематика та герої роману “Смерть бере відпустку”».
- Підготувати повідомлення на тему «Екранізації творів Ж. Сарамаго».

Література

1. Сарамагу Ж. Смерть бере відпустку. Переклад з португальської С. Вакулєнка. Харків: КСД, 2021. 289 с.
2. Сарамагу Ж. Сліпота. Переклад з португальської В. Й. Шовкуна. Харків: Фоліо, 2020. 320 с.
3. Желейкіна І. С., Щербина А. М. Особливості хронотопу у романах-антиутопіях «Сліпота» Жозе Сарамагу і «Помирана» Тараса Антиповича. Весняні наукові читання – 2020: зб. тез ХЛІ Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції. м. Вінниця, 10 березня 2020 року. Ч. 6. С. 62–68.
4. Марценюк О. Лінгвістика художніх творів Жозе Сарамагу (до 100-ліття з дня народження Жозе Сарамагу). Молодий вчений, 2023. № 1.1 (113.1). С. 45–49.
5. Назарець В. Сарамагу Жозе. URL: <http://javalibre.com.ua/java-book/author/bio/24934>
6. Нобелівська промова. Про те, як герої вчать автора ремесла. (Уривки) // Шкляр Л. Є., Шпиталь А.Г. Під знаком Нобеля. Лауреати Нобелівської премії з літератури 1901-2006. Київ, Грамота, 2006
7. Потапцева Д. «Перебої в смерті» Ж. Сарамагу як роман-притча. Україністика: нові імена в науці : матеріали І Міжнародної науково-практичної конференції студентів і молодих науковців (Бахмут, 22-23 березня 2018 року) / Горлівський інститут іноземних мов. Бахмут : ГПМ, 2018. С. 148–150.
8. Себастьян С.П. Жозе Самараго – імператор метафор. Всесвіт. 2010. № 7–8. С. 209.
9. Содомора Х. Сліпота означає смерть? URL: <https://starylev.com.ua/club/blog/bukvomama-slipota-oznachaye-smert>
10. Федух І. С. Жанри антиутопії у постмодерністичному дискурсі. *Актуальні проблеми філології та перекладознавства*. Вип. 9. 2015. С. 180–184.

Практичне заняття 15. Літературна містифікація і постмодернізм. Юстейн Гордер, «Vita brevis. Лист Флорії Емілії до Аврелія Августина»

План

1. Творчість Юстейна Гордера в контексті сучасної літератури.
2. Феномен містифікації в художній літературі: історія та теорія. Версія Гордера. Поетика містифікації / стилізації. Засоби творення

правдоподібності (рамка, епістолярний жанр, псевдодокументальність та ін.).

3. «Сповідь» Аврелія Августина vs «Vita brevis» як постмодерністська деконструкція християнського канону. Образ Аврелія.
4. Теологічне розуміння світу і людського призначення: версії Августина та Флорії. Тлумачення назви твору.
5. Гендерні аспекти повісті. Жіночі образи.

Завдання

- Підготувати повідомлення на тему «Найвідоміші літературні містифікації. Прийом містифікації в літературі постмодернізму».

Література

1. Гордер, Юстейн. Vita brevis. Лист Флорії Емілії до Аврелія Августина [пер. з норвезької Н. Іваничук]. Львів : Літопис, 2009. 168 с.
2. Гавриленко О. Любов, листи, філософія. URL : <http://www.chytomo.com/issued/lyubov-lysty-filosofiya>
3. Дмитренко Н. Юстейн Гордер: більшість із нас вірить, що ми є частиною великої таємниці. *Україна молода*. Вип. № 164 (за 08.09.2009). URL: <https://www.umoloda.kiev.ua/number/1485/164/52218/>
4. Мацевко-Бекерська Л. Рецептивні константи прози Юстейна Гордера. *Філологічні науки*. 2016. Вип. 22. С. 24–32.
5. Ніколаєв Б. Діалог жанрообразів: «Сповідь» Св. Августина і «Vita brevis» Ю. Гордера. *Модуси автобіографічного письма: сучасні літературознавчі студії*: зб. наук. пр. Вип. 7. Київ: Вид. центр КНЛУ, 2010. С. 181–190.
6. Рубінська Т. Небесна любов Юстейна Гордера : рецензія. *Всесвіт*. 2010. № 5/6. С. 216–219.
7. Рябова Г. Форми і засоби містифікації в романі Ю. Гордера «Vita brevis. Лист Флорії Емілії до Аврелія Августина». *Scripta manent: молодіжний науковий вісник Інституту філології та журналістики*: зб. наук. пр. / уклад. Л. Б. Лавринович. Луцьк: Вежа–Друк, 2015. Вип. 2. С. 93–96.
8. Святий Августин. Сповідь / пер. з латини Ю. Мушака. Львів : Свічадо. 2008. 356 с.

Практичне заняття 16. Інтермедіальні контексти сучасної прози. О. Памук, «Мене називають Червоний»

План

1. Особливості сучасної турецької літератури, їх зумовленість географічною близькістю до Європи та одночасно генетичною приналежністю до ісламської культурної традиції.

2. Лауреат Нобелівської премії 2006 р. Орхан Памук – автор романів «Дім тиші», «Біла фортеця», «Чорна книга», «Таємне обличчя», «Нове життя», «Мене називають Червоний», «Інші кольори», «Стамбул. Місто спогадів», «Музей невинності» та ін.
3. Інтермедіальні аспекти зв'язку художньої літератури та образотворчого мистецтва. Історія та філософія турецької мініатюри, каліграфії та процесу створення книги у романі «Мене називають Червоний».
4. Головні мотиви – свободи творчості та релігії, а також зіткнення двох культур і світоглядів – східного та західного, традиційного і новаторського.
5. Жанрова рамка історико-детективного роману для осмислення проблем культурологічно-філософського спрямування.
6. Композиційно-оповідні характеристики роману (нарація від більш ніж двадцяти нараторів, зокрема неістот).

Завдання

- Підготувати повідомлення про ексфразис у художній літературі.
- Укласти систему тестових завдань за творчістю автора.

Література

1. Памук, Орхан. Мене називають Червоний / Перекл. з турец. Олеся Кульчинського. Харків: Фоліо, 2007. 638 с.
2. Будний В., Ільницький М. Порівняльне літературознавство. Київ: ВД «Києво-Могилянська академія», 2008. С. 282–297.
3. Варнацька Г. Між літературою і живописом: трансформація екфразису. *Молодь і ринок*. 2014. № 3. С. 38–41.
4. Кая С. Авторські варіанти ініціації протагоніста урбаністичного тексту (на матеріалі романів О. Памука «Біла фортеця», «Мене звали Червоний», «Чорна книга»). *Актуальні проблеми філологічної науки: сучасні наукові дискусії*. 2018. С. 46–49.
5. Кая С. Живописний і архітектурний дискурси міського сакрального простору романів О. Памука. *Філологія та лінгвістика у сучасному світі*. 2018. С. 99–104.
6. Посохова К. В. Діалог культур як фактор ідейно-художньої своєрідності романів Орхана Памука «Біла фортеця», «Мене звали Червоний», «Сніг», та «Стамбул: місто спогадів» : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.01.04 – література зарубіжних країн; Тавр. нац. ун-т ім. В. І. Вернадського. Сімферополь, 2012. 20 с.
7. Посохова К. Феномен творчості Памука в контексті світового літературного процесу. *Наукові записки Харківського національного педагогічного*

- університету ім. Г. С. Сковороди. Сер.: Літературознавство. 2009. Вип. 3(1). С. 145–154.
8. Рог Г. В. Жанрово-стильові моделі сучасного турецького роману (80–90 рр.) : автореф. дис. ... канд. філол. наук; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. Ін-т філол. Київ, 2006. 16 с.
 9. Сухомлинов О. Метафізичний смуток Стамбула у житті та творчості Орхана Памука. *Fenomen pogranicz kulturowych: współczesne tendencje: zbiór prac naukowych*. Tom V. Piła – Berdiańsk, 2013. С. 48–63.
 10. Сухомлинов О. «Босфорська цивілізація» як пограниччя Сходу і Заходу у книзі мемуарів Орхана Памука «Стамбул. Місто спогадів». *Актуальні проблеми слов'янської філології. Серія: Лінгвістика і літературознавство*. 2011. Вип. 24. Ч 1. С. 100–108.
 11. Таштекін Б. Інтертекстуальні коди прози Орхана Памука (на матеріалі роману «Біла фортеця»). *Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2016. Вип. 6. С. 91–95.
 12. Таштекін Б. Інтелектуальний бестселер в українській і турецькій літературах: до питання дефініції жанру. *Літературний процес: методологія, імена, тенденції*. 2016. № 7. С. 186–189.

Практичне заняття 17. Сучасний китайський бестселер. Екологічна проза. Людина і природа в романі Цзян Жуна «Вовк-тотем»

План

1. Поняття екологічної літератури та екокритики.
2. Новітня китайська література (огляд). Цзян Жун: біографічні відомості.
3. Автобіографічний роман Цзяна Жуна «Вовк-тотем»:
 - Хронотоп роману (Внутрішня Монголія, 1960-і рр. – час «культурної революції» в Китаї).
 - Образ протагоніста Чень Чженя.
 - Вовк як тотемна тварина у різних первісних народів. Духовна культура і традиції кочових племен Внутрішньої Монголії. Критика руйнівної політики КНР щодо Внутрішньої Монголії. Проблема порушення екологічної рівноваги між вовками, сайгаками, бабаками і людьми, руйнування степових пасовищ.
 - Романтизація степового світу та світу вовків, відтворення духу незалежності й хоробрості. Ключова алегорія-протиставлення роману «дух вовка» – «дух вівці». Ідеалізація світу вовків як світу свободи і свободи організації. «Тотем вовка» як «китайська статуя Свободи».
 - Художньо-композиційні та стилістичні особливості роману.

4. Екокритика та методика роботи з текстом.

Завдання

- Підготувати мінідоповідь на тему «Вовки в фольклорі, релігії та міфології світу».

Література

1. Цзян Жун. Вовк-тотем : роман. Харків : Фоліо, 2016. 736 с. (Серія: Карта світу).
2. Баррі П. Вступ до теорії: літературознавство і культурологія ; пер. з англ. О. Погинайко. Київ: Смолоскип, 2008. С. 292–316.
3. Бондаренко А.О. Культ вовка у військових традиціях Давньої України. Херсон–Одеса: Гельветика, 2023. 160 с.
4. Образ вовка в українському фольклорі. URL: http://osvita.ua/vnz/reports/ukr_lit/18110/
5. Chengzhou, He. The Wolf Myth and Chinese Environmental Sentimentalism in «Wolf Totem». *ISLE: Interdisciplinary Studies in Literature and Environment*. 2014. 21(4), pp. 781–800.
6. Januarti Woro. Deconstruction of China's anthropocentric views in Jiang Rong's Wolf Totem novel. *Litera*. November, 2020. № 19 (3). pp. 437–456.
7. Qiao Meng & Noritah Omar. Grassland Ecology: An Analysis of Wolf Totem from an Ecological Perspective. *Canada Studies in Literature and Language*. 2011. Vol. 3(3), pp. 35–40.
8. Varsava Jerry. Jiang Rong's «Wolf Totem»: Toward a Narrative Ecology of the Grassland of Contemporary Inner Mongolia. *Interdisciplinary Studies in Literature and Environment*. 2011. Vol. 18, No. 2. pp. 283–301.
9. Von Jürgen Kremb. A Wolf in Sheep's Clothing: Beijing's Unwanted Best Seller. *Spiegel Online*, 7.02.2017. URL: <https://www.spiegel.de/international/a-wolf-in-sheep-s-clothing-beijing-s-unwanted-best-seller-a-407184.html>

Практичне заняття 18. Творчість М. Павича. Оповідання «Дамаскин».

Драма «Скляний слимак»

План

1. Сербська література постмодернізму як *ars combinatoria*. Загальна характеристика, основні тенденції. Актуалізація балканського колориту.
2. Павич-неовізантієць. Огляд життя і творчості письменника. Кохання, смерть, історичне минуле, таємниче, загадкове, що не піддається людському розуму як основні теми Павича.
3. Зміст і поетика роману «Хозарський словник»: проблема історичної пам'яті у творі.

4. «Скляний слимак» – «вистава на дві перші дії»: ідейно-змістові аспекти, нелінійна оповідь, два варіанти розвитку історії. Персонажі. Поетика символів.
5. Аналіз оповідання «Дамаскин»: проблематика, поетика, стилістика.
6. Методика роботи з постмодерністською прозою у ЗВО.

Завдання

– Підготувати завдання для літературного квесту «Лабіринти Павича».

Література

1. Павич. М. Автобіографія. *Незалежний культурологічний часопис «І»*. 1999. № 15. С. 45–48.
2. Павич М. Хозарський словник: Роман-лексикон на 100 000 слів: Чоловічий примірник / Пер. з серб. О. Рось. Харків: Фоліо, 2006. 351 с.
3. Павич М. Дамаскин. URL: <http://www.ukrlib.com.ua/books-zl/printthebookzl.php?id=303>
4. Павич. М. Скляний слимак. *Незалежний культурологічний часопис «І»*. 1999. № 15. С. 49–63/
5. Бакіна Т. Код равлика в соціокультурному контексті. *Сучасні літературознавчі студії. Топос тварини як антропологічне дзеркало*. Випуск 8. 2011. Ч. I. С. 7–17.
6. Білоног Ю.І. Автобіографічний модус романної творчості Милорада Павича. *Компаративні дослідження слов'янських мов і літератур. Пам'яті академіка Леоніда Булаховського*. 2010. Вип. 11. С. 261–271.
7. Буряк О. Художні особливості оповідання Милорада Павича «Скляний равлик» у контексті осмислення теоретико-методологічних проблем постмодернізму. *Наукові записки*. Випуск 94. Серія : Філологічні науки (літературознавство). Кіровоград : РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2011. С. 129–139.
8. Гук З. Оповідання М. Павича «Скляний слимак» як формальний і наративний лабіринт. *Молодий вчений*. 2020. № 1 (77). С. 102–106.
9. Гук З. Постмодерністські експерименти у «Хозарському словнику» Милорада Павича. *Проблеми слов'янознавства*. 2003. Вип. 53. С.120–127.
10. Ковбасенко Ю. Архіпелаг «Павич», острів «Дамаскин». *Зарубіжна література в навчальних закладах*. 2003. № 7. С. 33–49.
11. Козюра О. Міф і історія у романі М. Павича «Хозарський словник». *Вісник Черкаського університету. Серія «Філологічні науки»*. 2009. № 159. С. 174–184.

12. Татаренко А. Поетика форми в прозі постмодернізму : (досвід сербської літератури) : монографія. Львів : ПАІС, 2010. 544 с.

Практичне заняття 19. Гротеск і сатира в сучасній польській прозі.

Т. Конвіцький («Малий апокаліпсис»)

План

1. Сатирична та абсурдистська традиції в польській літературі ХХ ст., їх екзистенційне звучання. Актуалізація мотивів абсурдності світу, самотності, страждання, тривоги, дезорієнтації, відчуження та маргіналізації індивідуального буття людини, мотивів смерті, апокаліпсису. [Єжи Пільх як сатирик. «Монолог із лисячої нори»].
2. Повість Т. Конвіцького «Малий апокаліпсис»: відчуття абсурдності буття як основний мотив повісті. Зображення польського суспільства часів соціалізму: зовнішня покора абсурдним і бутафорним ідеологічним приписам, але так само зараження спорами абсурду внутрішнього життя – у спробах відмежуватися і протистояти системі.
3. Образ безіменного головного героя – польського літератора, інших персонажів. Мандри містом як архетипна рамка твору. Сюжет повісті. Сатира у творі, основні прийоми.
4. [Додатково: Повість М. Лавриновича «Погода для всіх». Традиції реалістичної прози у творі. Особливості сюжету та композиції. Хронікальний сюжет та концентричний фінал роману. Монтаж та ретроспекція, їхні функції у творі. Соціально-політичні та психологічні аспекти реалізації проблематики роману. Історико-національні мотиви. Інформаційно-маніпулятивні технології в сучасній політиці та рекламі, їх зображення у творі. Тема минулого та майбутнього – суспільного, приватного. Образ Яна Серпня: маленька людина як гвинтик суспільної системи. Амнезія як метафора, посмішка як метафора, їх взаємозв'язок. Сатира, іронія, гротеск у творі, особливості поетики комічного].
5. Методика роботи із феноменами гротескного та сатиричного в художній літературі.

Завдання

- Підготувати мультимедійну презентацію «Гротеск та сатира в повісті Т. Конвіцького «Малий апокаліпсис».

Література

1. Конвіцький Т. Маленький апокаліпсис / переклад з польської Божени Антомяк. Львів: Урбіно, 2015. 224 с. або: Конвіцький Т. Малий апокаліпсис / пер. з пол. Ю. Андрухович. Всесвіт. 1991. № 12. С. 3–109.

2. Лавринович М. Погода для всіх / переклад: Андрій Бондар. Київ: Нора-Друк, 2005. 232 с.
3. Антонович С. О. Роман «Малий Апокаліпсис» Т. Конвіцького в українському науковому дискурсі. *Українські студії в європейському контексті*: зб. наук. пр. 2022. № 5. С. 7–13.
4. Гоголя М. Колоніальна дійсність у романі Тадеуша Конвіцького «Малий апокаліпсис». *Проблеми слов'янознавства*. 2016. Випуск 65. С.110–125.
5. Гребенюк Т. Мотив «героя поневоли» в народницькій, модерністській та постмодерністській парадигмах. *Волинь–Житомирищина. Іст.-філол. зб. з регіональних проблем*. 2006. №15. С. 161–166.
6. Зелінська Л. Тадеуш Конвіцький і Юрій Андрухович: парадоксальність апокаліптичних візій. *Київські полоністичні студії*: збірник наукових праць. Том XVIII. Київ: КНУ імені Тараса Шевченка, ВПЦ «Київський університет», 2011. С. 322–327.
7. Лавринович Л. Екзистенційний герой в українській та польській постмодерній прозі (Т. Конвіцький, О. Забужко). *Науковий вісник ВДУ. Філологічні науки*. 2006. № 6. С.188–196.
8. «Я писав без будь-яких оглядок на цензуру» : інтерв'ю з Тадеушем Конвіцьким. Підготував М. Рябчук. *Всесвіт*. 1991. № 12. С.4; 109–111.
9. Яручик В. Компонент хронотопу в романах Юрія Андруховича та Тадеуша Конвіцького. *Teka Komisji Polsko-Ukraińskich Związków Kulturowych*. Lublin: KUL, 2020, s. 301–316.

АБО:

Практичне заняття 19. Новітня польська драма

План

1. Особлива місія польського театру у другій половині ХХ ст. (створення незалежного простору в суспільстві, позбавленому волі). [Абсурдистські п'єси С. Мрожека («Емігранти», «Пішки», «Портрет»)].
2. Функції і парадигми польської драматургії після 1989 р. Гротеск і російська тематика в польській драматургії: «Четверта сестра» (1999) Януша Гловацького (гротескна комедія за мотивами «Трьох сестер» Чехова).
3. [Міфологічні сюжети у польських п'єсах 1990-х рр. («Антигона в Нью-Йорку» Гловацького, мораліте за мотивами міфології польсько-білоруського прикордоння «Котигорошко», «Ілля-пророк» Слободзянека)].

4. Текстуальний аналіз п'єси Тадеуша Слободзянека «Наш клас» (2008). Складність, суперечливість людських долі. Драматичний аналіз деструктивного впливу на героїв історії та ідеології – як фашистської, так і комуністичної.

Завдання

- Підготувати повідомлення на тему «Складні питання історії в сучасній польській драматургії».

Література

1. Гловацький Я. Найвищі будинки, найглибші могили / пер. О. Ірванець. Київ: Темпора, 2014. 240 с. («Четверта сестра», «Антигона»).
2. Сповідь після зламу. Антологія сучасної польської драматургії. Київ: Темпора, 2014. 352 с. («Наш клас» Т. Слободзянека).
3. Куйбіда Л. Сучасна польська драматургія: між детективом і терапією. URL: <https://zbruc.eu/node/43814>
4. Бортнік Ж. Монодраматичні стратегії п'єси Тадеуша Слободзянека «Наш клас». *Волинь філологічна: текст і контекст*. 2019. Вип. 27. С. 5–16.
5. Васильєв Є. М. Сучасна драматургія : жанрові трансформації, модифікації, новації : монографія. Луцьк : ПВД «Твердиня», 2017. 532 с.
6. Паві П. Словник театру. Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2006. 640 с.
7. Павловський Р. Навіщо ці п'єси з Польщі. *Антологія сучасної польської драматургії*. Київ : Темпора, 2014. С. 4–41.
8. Сонді П. Теорія сучасної драми. Житомир: Вид-во ЖДУ імені І. Франка, 2015. 132 с.
9. Чужа Т. В. Інтертекстуальність драми Тадеуша Слободзянека «Наш клас». *Літературознавчі студії*. 2013. Том 39. С. 462–467.
10. Чужа Т. В. Історизм драматургії Тадеуша Слободзянека: критика утопізму й богоборство. *Компаративні дослідження слов'янських мов і літератур*. 2013. Випуск 22. С. 302–309.

Тема 20. Тема малої вітчизни та міфопоетика часопростору в польській прозі. Ольга Токарчук, «Правік та інші часи».

[Павел Хілле, «Вайзер Давідек»]

План

1. «Містечкові» міфології в сучасній польській літературі: тема локального простору як джерела формування власної ідентичності. Феномен «малої вітчизни» та цінності антицентралізму та мультикультурності. [Павел Хілле

як представник «данського міфу». Роман «Вайзер Давідек»: мотив зникнення реальної особи в системі висловлювань про неї. Метафора зникнення персонажа].

2. «Магічний реалізм» Ольги Токарчук. Огляд творчості. Основні твори, їхня поетика та стилістика («просвітлений песимізм», «чиста емоційність», «книга-світ», написання різних історій як «доведене до досконалості розповідання собі самій казок»).
3. Роман «Правік та інші часи» як чарівно-філософська сімейна сага і колективний портрет польської провінції ХХ ст., що стає метафорою цілого світу – герметичного міфізованого часопростору як універсального стандарту людської долі.
4. Образи героїв (Міся, Дідич Попельський, ін.). Композиція роману та особливості нарації.
5. Сакральний хронотоп у творі (Правік – замкнений, непроникний сакральний центр). Історична лінія у творі. Мотиви проминальності та руху як розвитку.
6. Реальне та фантастичне у міфологічному світі книги, їх кореляція.
7. Література «малих вітчизн», локальні історії як об'єкт вивчення у ЗВО.

Завдання

- *Створити читацький відеоблог про роман Ольги Токарчук «Правік та інші часи».*

Література

1. Токарчук О. Правік та інші часи: роман / Переклав з польської Віктор Дмитрук. Львів : Кальварія, 2004. 224 с.
2. Nachlik O. O krok do Nobla i krok po nim – recenzja twórczości Olgi Tokarczuk na Ukrainie. *Postscriptum polonistyczne*, 2020 . № 1 (25). S. 147–162.
3. Брега Л. Гендерна природа психологізму у творах О. Забужко та О. Токарчук: дис. канд. філол. н., Дніпропетровськ, 2016. 187 с.
4. Васильків Г. М. Час у побудові світоуявлень митця, репрезентованих у художніх текстах Ольги Токарчук та Галини Пагутяк. The 3rd International scientific and practical conference «Science, innovations and education: problems and prospects» (October 13–15, 2021). CPN Publishing Group, Tokyo, Japan. 2021. С. 386–389.
5. Лавринович Л. Художня інтерпретація ідеї часопростору в романі О. Токарчук «Prawiek i inne czasy». *Наукові записки. Серія «Філологічна»*. Острог: Вид-во Національного університету «Острозька академія», 2012. Вип. 28. С. 128–139.
6. Стах В. Пазли тіла Божого. Україна молода. 2006. 21 грудня URL: <http://www.umoloda.kiev.ua/number/824/327/30004/>

7. Шпак Я. Проблематика роману «Правік та інші часи» О. Токарчук. Філологічні студії : зб. наук. пр. студентів і магістрантів ф-ту філології та журналістики / Полтав. нац. пед. ун-т імені В. Г. Короленка. Полтава : ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2020. Вип. XV. С. 118–130.

САМОСТІЙНА РОБОТА: ЗАГАЛЬНІ ЗАУВАГИ ТА ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

Самостійна робота спрямована на поглиблення та закріплення знань за темами. Насамперед, вона стосується підготовки до практичних занять (підготовка до різних форм роботи у процесі аналізу твору чи творчості письменників: прочитання творів та опрацювання критичної літератури за темою, підготовку до дискусії на занятті). Перелік тем для самостійної роботи передбачає додаткову роботу студентів у межах курсу: вона включає опрацювання окремих питань, що не були розглянуті в курсі лекцій та на практичних заняттях.

Ефективність самостійної роботи викладач виявляє на практичних заняттях, під час підсумкового тестування і відображає в загальній оцінці за тему.

№ з/п	Тема, зміст роботи	Кількість годин
1	<p>Сучасний літературний процес у світовій культурі: загальні тенденції, основні теоретичні настанови. Методологія роботи з текстами</p> <p>Створити термінологічний мінісловник основних понять літературного процесу сучасності.</p> <p>After Postmodernism. Academic journal article By Hoberk, Andrew</p> <p>Twentieth Century Literature , Vol. 53, No. 3.</p> <p>Eschelman, R.. Performatism, or the End of Postmodernism. Internet Journal of Antropoetics. 6, no. 2. URL: http://www.anthropoetics.ucla.edu/ap0602/perform.htm</p> <p>Баррі П. Вступ до теорії: літературознавство і культурологія ; пер. О. Погинайко. К. : Смолоскип, 2008.</p>	6
2	<p>Художньо-філософські аспекти творчості Ніла Геймана</p> <p>Опрацювати зміст теми за планом: 1. Творчість Ніла Геймана і природа фантастичного в художній літературі ХХ–ХХІ ст. 2. Принципи творення фантастичного світу за Гейманом. Про що його книги? 3. Аналіз збірки</p>	6

	<p>оповідань «Обережно, тригери». 4 «Чому наше майбутнє залежить від читання?»: аналіз інтерв'ю.</p> <p>Підготуватися до дискусії.</p> <p>Гейман Н. Обережно, тригери. Збірка оповідань / пер. англ. М. Бакалова. Київ: Видавнича група КМ-Букс, 2020. 368 с.</p>	
3	<p>Лірика Шеймаса Гіні (1939–2013)</p> <p>Здійснити аналіз теми за планом:</p> <p>Ш. Гіні – ірландський поет, лауреат Нобелівської премії: основні тези Нобелівської промови («Вірити в поезію», 1995). Ірландські мотиви у творчості Ш. Гіні: живописна природа батьківщини, кельтські традиції, історія Ірландії (збірки «Смерть натураліста», «Острів покаяння», «Ватерпас», ін.). «Прокляті» ірландські питання в поезії Ш. Гіні. Темі життя і смерті, долі, таємниці творчості, місця поета і поезії в історії у поетичній творчості автора. Особливості реалізації мотиву пам'яті у поезії Ш. Гіні. Основні естетичні принципи поетичного письма автора. Риси поезики. Традиції Роберта Бернса, Вільяма Батлера Єйтса у поетичній манері Ш. Гіні. Аналіз поезій зі збірок «Смерть натураліста», «Перезимувати», «Зупинка Острів», «Глодовий ліхтар», «Бачити речі» та ін.</p> <p>Шеймас Гіні, Відкритий ґрунт. Вибрані твори, пер. Олександра Мокровольського. Київ: Юніверс, 2008.</p>	4
4	<p>Дитина на війні: сучасна англомовна проза про Другу світову</p> <p>Прочитати (на вибір) твори: Дорр Ентоні. Все те незрима світло. Харків : Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2015. 352 с.</p> <p>Кристоф Агота. Грубий зошит. Третя брехня. Доказ / переклад з фр. Ірини Серебрякової. Харків: Фоліо, 2013. 384 с.</p> <p>Шмітт Ерік-Емманюель. Дитя Ноя: повість / з французької переклала Зоя Борисюк. Львів : Кальварія, 2009. 96 с.</p>	2

	Здійснити зіставний аналіз обраного твору і аналізованих на практичному занятті (зміст, герої, проблематика).	
5	<p>Сучасна робінзонада. Реміфологізація у творчості Мішеля Турньє</p> <p>Створити порівняльну таблицю робінзонади епохи Просвітництва та сучасності.</p> <p>Турн'є М. П'ятниця, або життя дикуна: роман / пер. з фр. А. В. Немирової. Харків: Фоліо, 2000. 171 с.</p>	6
6	<p>Творчість Герти Мюллер. Роман «Гойдалка дихання»</p> <p>Опрацювати творчість авторки за тезисним планом. Провідні теми творчості Г. Мюллер: соціально-історичний та біографічний контексти. Травма як джерело творчості. Доля банатських швабів у творах письменниці. Мотиви буденного життя знедолених, політичних переслідувань після війни; тема диктатури, насильства та поезії, яка йому протистоїть (зб. «Низини», «Босоногий лютий»). Стан вічного транзиту душі («Мандрівник на одній нозі», «Босоногий лютий»). Особливості поетики та стилістики («Людина – великий фазан світу», «Серце-звір»). «Гойдалка дихання» – роман про депортованих румунських німців на Донбасі. Співпраця з Оскаром Пастіором. Художній простір роману: світ до депортації, перебування в трудовому таборі та повернення на батьківщину. Метафора «вдиху»-«видиху», сили та безпомічності, правил та беззаконня, затишку та тривоги у романі. Образ наратора в романі. Особливості оповіді. Система персонажів. Композиційні та стилістичні риси твору.</p> <p>Мюллер Герта. Гойдалка дихання : роман ; пер. з нім. Н. В. Сняданко; худож.-оформлювач О. Г. Жуков. Харків : Фоліо, 2011. 286 с. (Карта світу).</p>	8
7	<p>Творчість Ю. Гордера, «Світ Софії», «Vita Brevis», «Замок в Піренеях»</p> <p>Опрацювати тему за планом: «Норвезький мрійник» Ю. Гордер як письменник, філософ, викладач: основні твори, принципи письма. Бестселер «Світ Софії: роман</p>	8

	<p>про історію філософії» як «найцікавіший та найдоступніший підручник із філософії» (Резюме колишнього викладача філософії: «Головне зберегти цікавість до світу, і тоді не треба буде вчити філософію»). Діалоговий, інтерактивний режим оповіді з головною героїнею – дівчинкою-підлітком Софією. Епістолярний любовний роман «Замок в Піренеях» (2008). Детективний, загадковий характер оповіді. Образи Стейна і Сульрун. Особливості хронотопу. Тема пам'яті й минулого. Інтертекстуальна гра із назвою і змістом однойменної картини художника-сюрреаліста Рене Магритта. Філософсько-екзистенційна проблематика роману. Композиційно-нарративні та стилістичні риси роману.</p> <p>Гордер Юстейн Світ Софії: роман про історію філософії / перекл. Н. Іваничук. Львів : Літопис. 548 с.</p> <p>Гордер Юстейн. Замок в Піренеях / перекл. Н. Іваничук. Львів: Літопис, 2009. 244 с.</p>	
8	<p>Лірика Тумаса Єсти Транстремера (Швеція) Здійснити самостійний аналіз 2–3 віршів поза планом практичного заняття, застосовуючи різні методології. Тумас Транстремер у перекладі Юлії-Ванди Мусаковської. URL: http://levhrytsyuk.blogspot.com/2010/10/exclusive.html</p>	4
9	<p>Сучасна література країн Балтії Здійснити на вибір аналіз поетичних збірок балтійських авторів (проект тернопільського видавництва «Крок»): Маріс Сайлес («Мамо, я бачив цю пісню», 2017), Гінтараса Граяускаса («Апостол низьких частот», 2016), Улдіса Берзіньша («Пам'ятник кози», 2018), ін.</p>	6
10	<p>Засоби творення магічної реальності у творах Ісабель Альєнде Прочитати зб. Ісабель Альєнде «Оповідки Еви Луни» (Альєнде Ісабель. Оповідки Еви Луни. Оповідання. З іспанської переклав Сергій Борщевський. Львів: Видавництво Анетти Антоненко, 2016. 256 с.) Написати есе на тему «Чилійська версія казок “Тисячі та однієї ночі”». Схарактеризувати, зокрема, традиції магічного реалізму за версією авторки.</p>	4

11	<p>Молодші сучасники М. Павича Здійснити самостійний аналіз оповідань Філіпа Давіда «Місячна карета», Міленко Паїча «Нова біографія Хорхе Луїса Борхеса», Ліляни Йокіч Каспар «Шанувальник». Дам'янов Сава. Антологія сербської постмодерної фантастики. Львів : Піраміда, 2004. 300 с.</p>	2
12	<p>Гротеск і сатира у сучасній польській прозі. Марек Лавринович, «Погода для всіх» Визначити засоби комічного у повісті, поетику їх творення. Лавринович Марек. Погода для всіх. Переклад: Андрій Бондар. – Київ: Нора-Друк, 2005. 232 с. (Серія: День Європи).</p>	4
13	<p>Тема малої вітчизни в польській прозі. Павел Хілле, «Повісті холодного моря». «Світ уяви, де людина, пісок і море є історією про пам'ять, ідентичність і первозданність». Підготувати повідомлення на тему «Гданськ і помор'я у творчості П. Хілле». Павел Хілле. Повісті холодного моря / пер. з польськ. В. Дмитрука. Чернівці: Книги–ХХІ, 2019. 208 с.</p>	4
14	<p>Польський репортаж. Волинський репортаж Вітольда Шабловського Ознайомитися (оглядово) із творчістю (на вибір) класиків польської репортажистики (Ганна Краль, Ришард Капусцінський, Магдалена Шейнерт, Маріуш Шигел та ін.). Прочитати репортаж: Шабловський В. Кулемети й вишні. Історії про добрих людей з Волині; пер. з пол. Андрія Бондаря. Львів: Видавництво Старого Лева, 2017. 352 с. Підготуватися до дискусії за змістом прочитаного.</p>	8
15	<p>Сучасна польська поезія. Здійснити самостійний аналіз лірики сучасного польського автора (на вибір).</p>	10

ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Об'єктами поточного контролю знань здобувачів освіти є: систематичність і активність роботи на практичних заняттях; виконання завдань для самостійного опрацювання; виконання ІНДЗ.

Під час здійснення контролю за систематичністю та активністю роботи на практичних заняттях враховуються: рівень знань, продемонстрований у відповідях і виступах; активність під час обговорення тем практичних занять; результати експрес-контролю тощо.

Контролю під час виконання завдань, які виносяться на самостійну роботу, підлягають: опрацювання тем загалом чи окремих питань, написання есе тощо.

Максимальна кількість балів, яку може набрати здобувач освіти за поточну навчальну діяльність із дисципліни, становить 40 балів.

Поточна оцінка – це сума балів, які отримує здобувач освіти за поточну роботу з відповідних тем; виконання ІНДЗ, контрольну роботу у вигляді тестування.

Підсумкова модульна оцінка визначається в балах як сума поточної оцінки, оцінки за ІНДЗ та контрольної модульних оцінок. Модуль зараховується здобувачеві, якщо він успішно виконав всі види навчальної роботи, передбачені силабусом.

Підсумковий контроль успішності студента – екзамен, що має форму усної відповіді за змістом курсу. Здобувач освіти може отримати підсумкову оцінку і не складати іспит, якщо упродовж семестру він набрав 75 і більше балів. Якщо сума балів за поточне оцінювання та модульний контроль менша 75, екзамен обов'язковий. Підсумкова семестрова оцінка у випадку складання іспиту визначається як сума поточної семестрової та екзаменаційної оцінок у балах. Форма проведення іспиту: усна відповідь на відкриті запитання. Якщо здобувач освіти не склав іспит із першого разу, то має можливість повторно складати його ще двічі: один раз викладачеві, другий – комісії.

ПИТАННЯ ДО ІСПИТУ

1. Обсяг поняття «сучасна література». Базові характеристики сучасного літпроцесу в зарубіжній літературі.
2. Інформаційна ера і художня книжка. Постмодернізм і після нього. Метамодернізм.
3. «Візуальний поворот» і сучасний літературний процес. Віртуалізація і художня література.
4. Методологія аналізу сучасної літератури. Методика роботи з текстами.
5. Традиції «short story» в американській літературі: джерела, основні особливості. Література «чорного гумору» в США. Авангардистські експерименти у прозі Дж. Барта. Збірка «Заблукані в кімнаті сміху».
6. «Ентропія» Т. Пінчона: зміст і форма. Особливості методичної роботи з постмодерністськимим творами у ЗВО.
7. Творчість Дугласа Коупленда. Роман «Покоління Х».
8. Роман К. Ішігуро «Залишок дня». Проблема обов'язку та гідності. Деконструкція вікторіанських цінностей та міфу про ідилічну Англію.
9. Екзистенціалістська проблематика роману К. Ішігуро «Не відпускай мене». Людина і людське у творі. Методика роботи з текстом.
10. Влада, насилля і покора як об'єкти перцепції в романі Дж. М. Кутзее «Безчестя». Суспільно-політична складова як об'єкт аналізу в літературному творі. Методи аудиторної роботи.
11. Драматургія Г. Пінтера. Традиції «театру абсурду». «Комедія загрози», «пінтереск». «Кухонний ліфт», «Коханець», «Старі часи». Особливості роботи з сучасними драматичними творами.
12. Драма Мартіна МакДони «Королева краси з Лінана»: проблеми між поколіннями батьків і дітей. П'єса «Людина-подушка»: психологія травмованої особистості. П'єса «Усікновення руки в Спокані»: поетика абсурду та «чорного гумору» у творі.
13. Роман К. Маккарті «Дорога» як переосмислення постапокаліптичного сюжету. Образи-концепти дороги та дому в романі. Особливості поетики роману.
14. Лірика Шеймаса Гіні (1939–2013). Основні мотиви та поетика.
15. Дитина на війні. «Крадійка книжок» М. Зузака: атмосфера Німеччини часів Другої світової війни, образи роману, особливості нарації.
16. Доросла трагедія очима дитини: «Хлопчик у смугастій піжамі» Дж. Бойна. Тема голокосту. Актуалізація проблеми історичної відповідальності Німеччини. Образи твору.
17. Молода американська поезія: основні ідейно-художні маркери. Поезія

- Наталі Айлберт, Ламара Вілсона, Філіпа Б. Вільямса та ін. Особливості аналізу сучасної лірики.
18. Романтичні традиції у творчості Жана-Марі Гюстава Ле Клезію. Роман «Золотошукач».
 19. Сучасна французька п'єса. Бернар-Марі Кольтес, Елен Сіксу, Жаннін Вормс та ін.
 20. Сучасна французька література. Сучасна робінзонада (версія М. Турньє). Реміфологізація у творчості Мішеля Турньє, «Вільшаний король».
 21. Творчість Герти Мюллер. «Гойдалка дихання» – роман про депортованих румунських німців на Донбасі. Образ наратора в романі. Особливості оповіді. Система персонажів. Композиційні та стилістичні риси твору.
 22. Новітня німецькомовна новела (зі зб. «Австрійська читанка», «Контакт із Заходом: сім німецьких історій», «Вертиголов та інші політичні тварини: антологія німецької літератури 90-х років ХХ сторіччя»).
 23. Сучасна німецькомовна поезія. «Антологія сучасної австрійської поезії» (2016). Аналіз поезій Фрідріха Айхляйтнера, Мартіна Амансгаузера, Крістофера В. Бауера, Міхаеля Донгаузера, Ганса Раймунда, Корнелії Травнічек та ін.
 24. Лірика Райнера Кунце. Збірка-білінгва вибраного «Чутливі шляхи» (2016, переклад П. Рихла). Особливості поетики та стилю. Робота з оригіналом і перекладом.
 25. Творчість Алессандро Барікко. Роман «Море-океан». Специфічна метафорика як найяскравіша ознака ідіостилу автора. Наративні властивості. Філософські підтексти твору.
 26. Монодрама Алессандро Барікко «Новеченто»: жанрові особливості, сповідь, єдиний суб'єкт дії як жанротворча ознака монодрами. «Новий романтизм» як стратегія.
 27. Роман Жозе Сарاماгу «Смерть бере відпустку»: ідейно-художній аналіз. Проблема стилю і методика роботи з ним.
 28. Роман Ю. Гордера «Vita brevis. Лист Флорії Емілії до Аврелія Августина»: деміфологізація образу Августина та непорушних християнських догматів. Концепція аскетизму vs концепція любові.
 29. Епістолярний любовний роман Ю. Гордера «Замок в Піренеях» (2008). Детективний характер оповіді. Особливості хронотопу. Тема пам'яті й минулого. Композиційно-наративні та стилістичні риси роману.
 30. Лірика Тумаса Єсти Транстремера (1931–2015). Експресіоністські та сюрреалістичні тенденції в поезії.
 31. Сучасна література країн Балтії: огляд. Поезія Маріса Сайлеса, Гінтараса

- Граяускаса, Улдіса Берзіньша та ін.
32. Латиноамериканська література пост-буму. Сучасна латиноамериканська література. Мануель Пуїґ, Маріо Варгас Льюса, Ісабель Альєнде, Хорхе Вольпі та ін.
 33. Самобутність поетики Ісабель Альєнде (Чилі). Особливості магічного реалізму («Оповідки Еви Луни»).
 34. Інтермедіальні контексти сучасної прози. О. Памук, «Мене називають Червоний». Методична робота з інтертекстом та інтермедіальними аспектами літературного твору.
 35. Сучасний китайський бестселер. Екологічна проза. Людина і природа в романі Цзян Жуна «Вовк-тотем».
 36. Творчість М. Павича. Роман «Хозарський словник». Драма «Скляний слимак». Оповідання «Дамаскин». Гіпертекст та комбінаторна література: методика аналізу.
 37. «Антологія сербської постмодерної фантастики» Сави Дам'янова: Борислав Пекич, Філіп Давид, Предраг Маркович, Мілета Проданович та ін. Особливості поетики, загальні тенденції розвитку сучасної сербської прози.
 38. Метафоризація письма у творчості Горана Петровича («Атлас, описаний небом», «Острів та інші видіння»).
 39. Гротеск і сатира у сучасній польській прозі. Т. Конвіцький, «Малий апокаліпсис», Марек Лавринович («Погода для всіх»).
 40. Реалізація теми малої вітчизни у прозі Павела Хілле. «Вайзер Давідек». «Повісні холодного моря».
 41. Творчість Ольги Токарчук. Міфопоетика часопростору в романі Ольги Токарчук «Правік та інші часи».
 42. Новітня польська драма. Огляд творчості Я. Гловацького, Гжегожа Навроцького, Міхала Вальчака та ін.
 43. П'єса Тадеуша Слободзянека «Наш клас»: драматичний аналіз деструктивного впливу на героїв історії та ідеології.
 44. Польські поети-нобеліанти і навколо. Основні тенденції розвитку поетичної школи Ч. Мілоша, З. Герберта, В. Шимборської.
 45. Новітня польська поезія. Роман Хонет, Бронка Новіцька, ін.
 46. Польська репортажистика. Школа Р. Капусцінського. Образ Волині в репортажі В. Шабловського. Методика роботи з нонфікшн.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ З ДИСЦИПЛІНИ

Об'єктом оцінювання навчальних досягнень студентів є знання, вміння та навички, досвід їхньої творчої діяльності, досвід емоційно-ціннісного ставлення до творів художньої літератури та літературних процесів. При оцінюванні навчальних досягнень враховуються характеристика відповіді студента (правильність, логічність, обґрунтованість, цілісність); якість знань (повнота, глибина, гнучкість, системність, міцність); сформованість умінь і навичок; рівень володіння розумовими операціями (уміння аналізувати, синтезувати, порівнювати, абстрагувати, класифікувати, узагальнювати, робити висновки тощо); досвід творчої діяльності (уміння виявляти проблеми та розв'язувати їх, формулювати гіпотези); самостійність оцінних суджень.

Рівні навчальних досягнень здобувачів освіти:

А (90-100) – Студент виявляє особисті творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування й нахили.

В (82–89) – Вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна.

С (75–81) – Вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок.

Д (64–74) – Відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих.

Е (60–63) – Володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні.

FX (35–59) – Володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.

Шкала оцінювання знань здобувачів освіти

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90 – 100	Відмінно	A	Відмінне виконання
82 – 89	Дуже добре	B	Вище середнього рівня
75 – 81	Добре	C	Загалом хороша робота
67 – 74	Задовільно	D	Непогано
60 – 66	Достатньо	E	Виконання відповідає мінімальним критеріям
1 – 59	Незадовільно	Fx	Необхідне перескладання

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

Основна література

Список творів

1. Джон Барт. «Заблукані в кімнаті сміху», «Нічна мандрівка морем», «Дві медитації», «Глосолалія», «Історія життя».
2. Дуглас Коупленд. Покоління Х.
3. Томас Пінчон «Ентропія».
4. Кадзуо Ішігуро. «Залишок дня», «Не відпускай мене».
5. Джон Максвелл Кутзее. «Безчестя».
6. Гарольд Пінтер. «Кухонний ліфт» (інша назва перекладу «Німий офіціант»), «Коханець», «На доріжку», «Старі часи».
7. Мартін МакДона. «Королева краси з Лінана», «Людина-подушка», «Усікновення руки в Спокані».
8. Кормак Маккарті. «Дорога».
9. Шеймас Гіні. Лірика.
10. Мартін Зузак «Крадійка книжок».
11. Джон Бойн. «Хлопчик у смугастій піжамі».
12. Ентоні Дорр. «Все те незримо світло».
13. «Антологія молодого поезії США» (2016).
14. Жан-Марі Гюстав Ле Клезіо. «Золотошукач».
15. Бернар-Марі Кольтес. «Повернення до пустелі», «Західний причал».
16. Елен Сіксу. «Портрет Дори».
17. Жаннін Вормс. «Комедії-хвилинки».
18. Мішель Турньє. «Вільшаний король».
19. Герта Мюллер. Роман «Гойдалка дихання».
20. Новітня німецькомовна новела (зб. «Австрійська читанка», «Контакт із Заходом: сім німецьких історій», «Вертиголов та інші політичні тварини: антологія німецької літератури 90-х років ХХ сторіччя»).
21. «Антологія сучасної австрійської поезії» (2016).
22. Райнер Кунце. Лірика
23. Алессандро Барікко. «Море-океан», «Новеченто».
24. Жозе Сарамаго, «Сліпота», «Смерть робить перерву».
25. Юстейн Гордер. «Світ Софії», «Vita Brevis», «Замок в Піренеях».
26. Тумас Ести Транстремер. Лірика.
27. Ісабель Альєнде, «Оповідки Еви Луни».
28. Орхан Памук, «Мене називають Червоний».
29. Цзян Жун «Вовк-тотем».
30. Мілорад Павич. «Хозарський словник», «Скляний слимак», «Дамаскин».

31. «Антологія сербської постмодерної фантастики» (2004)
32. Горан Петрович. «Атлас, описаний небом», «Острів та інші видіння».
33. Тадеуш Конвіцький. «Малий апокаліпсис».
34. Марек Лавринович. «Погода для всіх».
35. Ольга Токарчук, «Правік та інші часи».
36. Тадеуш Слободзянек. «Наш клас».
37. Вітольд Шабловський. «Кулемети і вишні. Історії про добрих людей з Волині».
38. та ін.

Підручники, посібники, довідкові видання

- Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. / за ред. М. Зубрицької. Львів, 2001.
- Баррі П. Вступ до теорії: літературознавство і культурологія ; пер. О. Погинайко. К. : Смолоскип, 2008. 360 с.
- Денисова Т. Історія американської літератури ХХ століття: навч. посібник. Київ, 2012.
- Зарубіжні письменники : енциклопедичний довідник: У 2 т. / ред. Н. Михальська, Б. Щавурський. Т. : Навчальна книга – Богдан, 2005. Т. 1 : А–К, 2005. 824 с.; Т. 2: Л–Я, 2006. 864 с.
- Історія зарубіжної літератури ХХ ст.: навч. посібник / В. І. Кузьменко, О. О. Гарачковська, М.В. Кузьменко та ін. Київ, 2010.
- Ковбасенко Ю. І. Літературний канон і курикулум літературної освіти: світовий досвід і український шлях (ч. I – світовий досвід). *Всесвітня література в середніх навчальних закладах України*. 2011. № 9.
- Колошук Н. Г. Історія зарубіжної літератури ХХ століття. У 2 частинах. Київ: Кондор, 2023.
- Лексикон загального та порівняльного літературознавства / за ред. А. Волкова. Чернівці, 2011.
- Література. Теорія. Методологія / [упор. Д. Уліцька, пер. з польс. С. Яковенко]. Київ : Вид. дім «Києво-Могилянська академія, 2006. 543 с.
- Літературознавча енциклопедія: у 2-х томах / автор-укладач Ю. І. Ковалів. Київ, 2007.
- Літературознавчий словник-довідник / Р. Т. Гром'як, Ю. І. Ковалів та ін. Київ, 1997.
- Мацевко-Бекерська Л. В. Методика викладання світової літератури: навчально-методичний посібник. Львів, 2011.

- Методика викладання літератури: термінологічний словник / А. Л. Ситченко, В. І. Шуляр, В. В. Гладішев; за ред. А. Л. Ситченко. Київ, 2008.
- Павличко С. Д. Зарубіжна література: дослідження та критичні статті. Київ, 2001.
- Сучасна літературна компаративістика: стратегії і методи. Антологія / за заг. ред. Д. С. Наливайка. Київ, 2009.
- Теорія літератури в Польщі. Антологія текстів. Друга половина ХХ – початок ХХІ ст. / [упор. Б. Бакули, за ред. В. Моренця, пер. з польс. С. Яковенка]. Київ: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2008. 531 с.
- Ткаченко А. О. Мистецтво слова (Вступ до літературознавства): підручник для гуманітаріїв. Київ, 1997.

Додаткові джерела

- Авраменко С. Р. Міф та реальність в оповіданні Джона Барта «Той, що заблукав у будинку розваг». *Іноземна філологія*. 1999. Вип. 111. С. 313–317.
- Американські літературні студії в Україні: [зб. наук. ст.]. Київ: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2012. Вип. 7. Американське short story: теорія жанру і практика сучасності (рубіж ХХ–ХХІ ст.). Матеріали міжнародного симпозіуму. Київ, 15 вересня 2011р. / відп. редактор Т. Н. Денисова. 315 с.
- Бабелюк О. А. Американська постмодерністська проза малої форми: дифузія жанру чи жанрові різновиди? *Науковий вісник Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка*. Серія: Філологічні науки (мовознавство): Збірник наукових праць. № 1. Дрогобич, 2014. С.13–19.
- Бойніцька О.С. Особиста та суспільна історія в романі Казуо Ішігуро «Залишок дня». *Мовні і концептуальні картини світу: зб. наукових праць* / відп. ред. О. І. Чередниченко. Київ: ВПЦ «Київський університет», 2012. Вип.38. С.74 – 78.
- Висоцька, Н. О. Єдність множинного: американська література кінця ХХ – початку ХХІ століть у контексті культурного плюралізму : монографія. Київ: ВЦ КНЛУ, 2010. 456 с. URL: <http://er.nau.edu.ua:8080/handle/NAU/29953>
- Гречуха Л.О. Феномен чорного гумору в контексті розвитку американської літератури (реферативно-аналітичний огляд). *Гуманітарний вісник*. Черкаси : ЧДТУ, 2002. № 6. С. 28–30.

- Історія новітньої зарубіжної літератури : навч. посіб. / Г. Й. Давиденко, О. М. Чайка, Н. І. Гричаник, М. О. Кушнерьова. Київ: ЦУЛ, 2008. С. 52–54. (Розділ: «Література англомовних країн. Гарольд Пінтер»)
- Денисова Т. Історія американської літератури ХХ століття; вид. 2-ге, доп. Київ : Вид. дім «КМ Академія», 2012. 487 с.
- Ємчук Т. Б. Р. Іваничук, Г. Грін, Дж. М. Кутзее: Три погляди на проблему ідентичності. *Наукові праці* : Філологія. Літературознавство Вип. 158. Т. 170. Миколаїв, 2011. С.17–22.
- Ємчук Т. Постколоніальні виміри хронотопу в романі Дж. М. Кутзее «Безчестя» С. 223–228. URL: <http://dspace.tnpu.edu.ua:8080/jspui/handle/123456789/2680>
- Жлуктенко Н. Ю. Топос у романах Казуо Ішігуро. URL: http://www.philology.kiev.ua/library/zagal/Literaturoznavchi_studii_2010_26/191_195.pdf
- Закалюжний Л. Новітня театрознавча парадигма та родожанрові трансформації в сучасній драматургії («In-Yer-Face Theatre», «Pokolenie Porno», «Новая драма»). *Гуманітарна освіта в технічних вищих навчальних закладах*. Київ, 2015. № 32. С. 134–144. URL: <http://jrn1.nau.edu.ua/index.php/go/article/viewFile/9593/12115>
- Коваль М. Р. Роль і місце ігрового чинника в романній творчості Джона Барта як явище літератури постмодернізму : дис. ... канд. філол. наук : спец. 10.01.04 – література зарубіжних країн. Л. : ЛНУ, 2000. 195 с.
- Коваль М. Р. Джон Барт як інтерпретатор постмодернізму. *Слово і час*. 2000. № 6. С. 13–17.
- Лавринович Л. Б. "Кулемети й вишні" Вітольда Шабловського: репортаж як пам'ять і пошук. *Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка*. Філологічні науки. 2022. Вип. 3 (98). С. 46–56.
- Лавринович Л. Вікові координати життєвого світу особистості в поетичній філософії Збігнєва Герберта. *Волинь філологічна: текст і контекст*. 2019. Вип. 27. С. 92–107.
- Лавринович Л. Сучасна польська література у ЗВО (із практики викладання). *Стан і перспективи методики вивчення польської мови у закладах середньої та вищої освіти*: зб. тез доповідей ; Київ–Луцьк–Варшава, 4–8 жовт. 2021 р. Луцьк : Вежа-Друк, 2021. С. 75–78.
- Леськів А. З. Стилiстичні особливості творчого методу Дж. Барта і Дональда Бартельма. *Науковий вісник Чернівецького університету. Германська філологія*. Збірник наукових праць. Чернівці : Рута, 2000. Вип. 85. С. 71–78.

- Лісун О. В. Художні пошуки Томаса Пінчона в контексті американського постмодернізму : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.01.04 – література зарубіжних країн; Тавр. нац. ун-т ім. В. І. Вернадського. Сімферополь, 2009. 20 с.
- Луцик, В. І. Англомовна мала проза: жанрова парадигма та її параметри. *Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка*. 2011. № 19 (230) жовтень, Ч. II. С. 173–179.
- Малій А. С. Особливості абсурдистської драматургії Гарольда Пінтера *Вісник Київського національного університету ім. Тараса Шевченка*. Іноземна філологія. 2009. № 42. С. 49–52. URL: http://papers.univ.kiev.ua/1/inozemna_filologija/articles/maliy-a-distinctive-features-of-harold-pinters-drama-of-the-absurd_14862.pdf
- Мащенко О. А. Концепція та образ читача в творчості Дж. Барта та Д. Бартелма останньої чверті ХХ століття : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.01.04 – література зарубіжних країн; Дніпропетр. нац. ун-т. Дніпропетровськ, 2005. 20 с.
- Миронюк К. Феномен мультикультуралізму та політична психологія кризь призму новітнього літературного процесу («Залишок дня» К. Ісігуро та «Фелікс Австрія» С. Андрухович). *Scripta tapent: молодіжний науковий вісник Інституту філології та журналістики* : зб. наук. пр. / уклад. Л. Б. Лавринович. Луцьк : Вежа-Друк, 2016. Вип. 3. С. 94–97.
- Оленєва В. І. «Short story» і постмодернізм (Дж. Барт, Д. Бартельм, Дж. П. Донліві, Т. Пінчон). *Вікно в світ*. 1999. № 5. С. 75–98.
- Пінтер Г. Мистецтво, правда та політика. Нобелівська промова : пер. Андрій Репа за виданням: Harold Pinter. Art, Truth and Politics. The Nobel lecture // The Nobel Foundation 2005 URL: http://commons.com.ua/uk/art_true_politic_harold_pinter/
- Пінтер Г. Це єдине, що дійсно трапилося : п'єси. Київ : Темпора, 2015. 292 с.
- Росстальна О. А. Визначення жанрової дефініції "short story" в літературознавстві ХІХ–ХХ ст. *Наукові записки* [Ніжинського державного університету ім. Миколи Гоголя]. Серія : Філологічні науки. 2010. Кн. 2. С. 31–34. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzfn_2010_2_9
- Станіславчук Н. І. Жанрові форми і модифікація політичної драми Г. Пінтера. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»*. Серія «Філологічна». Випуск 62. Острог, 2016. С. 320–322. URL: <http://lingvj.oa.edu.ua/articles/2016/n62/116.pdf>

- Старшова О. О. Оповідання початку і кінця за Джоном Бартом. *Наукові записки НаУКМА*. Київ : Видавничий дім «КМ Академія», 2001. Т. 19. Частина 1. С. 8–11.
- Сучасна американська література : проблеми вивчення та викладання : матеріали семінару. Миколаїв : Вид-во МДГУ ім. Петра Могили, 2002. 246 с. URL: <http://lib.chmnu.edu.ua/pdf/posibnuku/185/> (див.: 4.pdf)
- Філоненко З. Л. Явище американської експериментальної прози в постмодерністській поезії. *Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки*. Філологічні науки. Мовознавство. 2012. № 24. С. 148–152. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvvnufm_2012_24_36.
- Chris Holmes, Kelly Mee Rich. On Rereading Kazuo Ishiguro. *Modern Fiction Studies*, Volume 67, Number 1, Spring 2021, pp. 1–19. URL: <http://surl.li/ewjdr>
- Marais Mike. The possibility of ethical action: JM Coetzee's *Disgrace*. *English Studies in Southern Africa*. Volume 5, 2000. URL: <http://surl.li/ewjgc>
- та ін.

Базові інтернет-джерела

- Всесвіт: фаховий журнал світової літератури. Київ: Видавничий дім «Всесвіт». URL: <http://vsesvit-journal.com>
- Всесвітня література в сучасній школі: щомісячний науково-методичний журнал. ІВА «Освіта України». 2011-2020. URL: <https://www.ra-ou>
- Всесвітня література в школах України: науково-методичний журнал Міністерства освіти і науки України. Київ: Педагогічна преса. URL: <http://lib.pedpresa.ua/category/zhurnali/naykovo-metodichni-zhurnaluvsesvitnya-literatura-v-shkolah-ukrayini>
- Зарубіжна література в школах України: науково-методичний журнал. Київ: Антросвіт. URL: http://www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/zlvsh/index
- Зарубіжна література: науково-методична газета. Київ: Шкільний світ. URL: http://www.osvita.ua.com/sw_press/newspapers/zlg/
- Зарубіжна література в школі: практичний журнал для вчителя світової літератури. Харків: Основа.
- Слово і Час: науково-теоретичний журнал. Київ: Національна академія наук України, Інститут літератури імені Тараса Шевченка, Національна спілка письменників України. URL: <https://il-journal.com/index.php/journal>
- Державна бібліотека України для юнацтва. URL: <http://www.4uth.gov.ua/>
- Національна бібліотека України для дітей. URL: www.chl.kiev.ua/
- Національна парламентська бібліотека України. URL: <http://www.nplu.org/>

- Електронна бібліотека української літератури (зарубіжна література). URL: <http://ukrlib.com>
- Бібліотека українського центру. URL: <http://ukrcenter.com>
- Бібліотека ВНУ імені Лесі Українки: <http://catalog.library.vnu.edu.ua>